

Riksdagen
Stenografiska uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2011/12:15

Stenografiska
uppteckningar
2011/12:15

Fredagen den 2 december

1 § Allmänna frågor

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
allmänna frågor den 15 november 2011**

**Information och samråd inför möte i Europeiska union-
ens råd för allmänna frågor den 5 december 2011**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar sammanträdet öppnat. Vi börjar med allmänna rådet med Birgitta Ohlsson och Frank Belfrage, som ska tala om utvidgningsfrågorna. Välkomna!

Det finns några A-punkter. Kanslichefen säger att ni har tid på er till i eftermiddag för att skicka in eventuella synpunkter och avvikande meningar.

Vi har en återrapport från allmänna rådets möte den 15 november.

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Nämnden har fått rapporten. Innan jag går in lite på vad som skedde på mötet på allmänna rådet, GAC, den 15 november vill jag nämna att vi hade ett förmöte i like-minded-gruppen med oss som vill ha en mer restriktiv EU-budget. Det var Tyskland som var värdar denna gång. Tjeckien deltog också på mötet.

Det vi landade på under förmötet var att vi alla på allmänna rådet skulle ha en top-down-approach när vi talade. Vi hade alltså en väldigt samstämmig linje, vilket nog skakade om en hel del. Vi var väldigt tydliga. Det var ett budskap som kom unisont. Vi företräder ju tre femtedelar av unionens medborgare, så det är en stor och stark grupp när EU:s tre största länder också deltar.

Tillbaka till själva rådsmötet. Man kan säga att det var en orienteringsdebatt om budgetramen, där framför allt sammanhållnings-, jordbruks-, infrastruktur- och fiskepolitiken diskuterades brett. Under diskussionen hade jag några klara svenska förväntade ståndpunkter.

Först och främst handlar det om att budgetnivån måste frysas. Som jag nämnde var det viktigt att betona top-down-ansatsen, att det är viktigt att vi, innan vi börjar tala om innehåller i EU:s budget, måste ha ett tak och en restriktiv hållning. Det stora behovet av restriktivitet lyftes fram av mig och flera andra stora länder, och det betonades att det inte finns något utrymme för större nationella bidrag i EU-budgetar. Finanskrisen måste återspeglas. Man måste rätta munnen efter matsäcken. De kraftfulla reformerna var vi väldigt tydliga på också. Vi ska främja tillväxt.

Ordförandelandet Polen presenterade agendan för Europeiska rådet i december, och det var en mycket kort diskussion. En majoritet av medlemsstaterna välkomnade att det blir starkt fokus på tillväxtfrågor, vilket behövs nu. Samtidigt är det ingen hemlighet att många av oss hyser stor tveksamhet inför den debatt om eventuella fördragsändringar som pågår intensivt för tillfället.

Avslutningsvis kan jag nämna att vi från svensk sida var mycket glada över att de slutsatser som kom vad gäller översynen av EU:s Östersjöstrategi lyftes fram. Där gjorde vi förstås ett kraftfullt inlägg. Jag hade också en hearing i onsdags som nämnden var inbjuden till och där vi diskuterade Östersjöstrategin.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna. Vi återkommer senare till en del av frågorna.

Då går vi över till listan för dagen, där vi först har punkt 3, Nästa fleråriga budgetram.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Det handlar om att det polska ordförandeskapet ska presentera sin lägesrapport om de förhandlingar som har förts hittills. Ni har fått den rapporten. Jag ska – nota bene – säga att det är en ordföranderapport, inte en rådsrapport. Därför förväntar vi oss inte någon större diskussion om innehållet den här gången.

Generellt sett för vår del kan jag säga att man har tagit in en del svenska synpunkter. Däremot tycker vi inte att rapporten är tillräckligt objektiv. Den lyfter fram bara de frågor som ordförandeskapet Polen har valt att fokusera på.

Vi tycker att det är viktigt att man inte låser fast sig eller föregriper de förhandlingar som kommer senare. Det handlar också om att det för vår del är viktigt att frågan fortsätter under det danska ordförandeskapet, som har en något mer likasinnad syn som Sverige på frågan.

Det handlar återigen om att diskutera utgifterna först och innehållet sedan, att ha top-down-perspektivet. Det vill vi föra fram väldigt tydligt.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Det här är ju endast en diskussion. Vi har samma ståndpunkter som vi har redogjort för i vår avvikande mening sedan tidigare.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Miljöpartiet och Vänsterpartiet vill också upprepa sina avvikande meningar sedan tidigare.

Då kan jag sammanfatta på det sättet att det finns en sedan tidigare intagen gemensam avvikande mening från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet och att det i övrigt finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Då ska kabinetssekreterare Frank Belfrage tala om utvidgning.

Anf. 7 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Herr ordförande! I utrikesutskottet i går gick vi igenom materian i fråga om utvidgning, som är en förberedelse för allmänna rådet, tämligen i detalj, så därför kanske jag kan vara relativt översiktlig här och nu. Jag vill först lyfta fram de tre horisontella frågor som kanske kommer att präglade diskussionen.

Den ena är förslaget från kommissionen om att utifrån de erfarenheter som gjordes av Kroatienförhandlingarna lansera ett nytt koncept som man kallar new approach, som innebär att man tidigt i förhandlingsprocessen öppnar upp kapitlen 23 och 24, som handlar om rättssektorn och grundläggande friheter, för att bättre kunna följa reformarbetet i kandidat-

länderna just när det gäller rättsvårdande instanser, kampen mot korruption och kampen mot organiserad kriminalitet.

Det är en diskussion som får ett allmänt brett stöd, samtidigt som de som är lite tveksamma till utvidgningen har försökt bygga in lite bromsar kring utvidgningstakten. Vi ska försöka hitta en någorlunda balanserad text om detta.

Den andra frågan handlar om att formulera sig kring betydelsen av goda grannskapsrelationer och samtidigt försöka göra klart att bilaterala problem som inte hör ihop med EU:s regelverk måste kunna lösas vid sidan av utvidgningsförhandlingarna.

Vi har erfarenheter från detta när Slovenien blockerade de kroatiska förhandlingarna med anledning av gränstvisten mellan de båda länderna. Vi har också sett det i den makedonska namnfrågan, där Grekland har blockerat Makedoniens vidare steg mot medlemskap. Det är ett försök att erinra om att förhandlingarna handlar om EU:s regelverk. Samtidigt är det en politisk realitet att dessa frågor kan innebära problem under medlemskapsförhandlingarna, ehuru de inte direkt har att göra med EU:s regelverk. Vi försöker där hitta en balanserad text.

Den tredje frågan är att, givet dessa tider med finans- och skuldkriser, påminna de nya kandidatländerna om betydelsen av att följa det nya regelverket när det gäller att förstärka möjligheterna till reformer på det finansiella området och förbereda sig för övervakningen och de nya regler som finns i och omkring den monetära unionen.

Sedan kommer en genomgång av länderna. Kroatien är det första. Den stora begivenheten utvidgningsåret 2011 är kanske att förhandlingarna i sig är avslutade. Fördraget kommer att undertecknas i anslutning till Europeiska rådet den 9 december. Vi fick Europaparlamentets klartecken i går. Sedan förs ratifikationsprocessen i medlemsstaterna och naturligtvis i Kroatien, med indikativ målgång den 1 juli 2013. För svensk del sätter vi i gång omedelbart efter undertecknandet med departementspromemoria, remissomgång och så småningom proposition till riksdagen.

När det gäller Montenegro blir det kanske en av de lite mer kniviga diskussionerna på måndag. Vi ser att Montenegro har gjort vissa framsteg när det gäller bekämpning av den organiserade kriminaliteten och bekämpning av korruption. Men det är inte tillräckligt, tycker vi och några till, för

att redan nu ge klartecken till förhandlingsstart. Det blir en diskussion om när, hur och under vilka omständigheter förhandlingar för medlemskap kan öppnas med Montenegro.

Det andra momentet på Balkan gäller Serbien. Där har det som bekant funnits en koppling i fråga om Serbiens förberedelser. Kommissionen har lagt fram en avis, ett yttrande, och nu ska medlemsstaterna ta ställning till om Serbien ska få kandidatlandsstatus och när Serbien ska få börja medlemskapsförhandlingarna.

Där finns en koppling till den dialog som pågår mellan Serbien och Kosovo kring ett antal tekniska frågor som ska förbättra vardagen i samarbetet mellan dessa två länder. Det är frågor om folkbokföring. Det är frågor om telekommunikation. Det är frågor om lantmäteri och fastighetsregister. Och det handlar om hur man ska sköta gränskontrollerna.

Den dialogen går långsamt framåt, men ett antal medlemsstater har gjort det till ett villkor att den dialogen ska utvecklas väl för att man ska ge Serbien kandidatlandsstatus. Vi ser ju tid efter annan de händelser moment som finns i Kosovo som har inneburit just att det är ett väldigt spänt läge där.

Därefter kommer naturligtvis frågan om när Serbien ska få börja förhandla, och det följer först när man har fått kandidatlandsstatus. Det är sannolikt att det kommer att ske någon gång under 2012. För svensk del är vi i varje fall angelägna om att det sker så snart det någonsin är möjligt. Det är viktigt också med tanke på det viktiga val som sker i Serbien nästa år.

Vad Kosovo själv anbelangar finns en avsaknad av ett konkret EU-perspektiv, givet att det är fem medlemsstater som inte erkänner Kosovo. Det har naturligtvis försvagat incitamenten för en förstärkt reformpolitik. För svensk del har vi därför förordat någon form av strukturerad dialog mellan EU och Kosovo om norra Kosovo, just för att förbättra förutsättningarna för ett Europeanärmande.

När det gäller Makedonien rekommenderar kommissionen nu för tredje året i följd en förhandlingsstart. Det är högst sannolikt – det ser vi redan nu tecken på – att Grekland återigen kommer att motsätta sig detta, givet att namnfrågan ännu inte är löst. Det är klart att det är skadligt för den reformagendan, och det har naturligtvis minskat entusiasmen i Makedonien för det fortsatta reformarbetet. Vi ser också hur

den albanska delen av den makedonska befolkningen börjar tappa tålamodet, för de är mest intresserade av att gå vidare i medlemskapet och vill inte se namnfrågan stå i vägen.

När det gäller Albanien är det endast mycket begränsade framsteg som tagits mot att uppfylla uppställda villkor för att kunna rekommenderas en kandidatlandsstatus. Det positiva är väl att dialogen mellan regering och opposition nu har kommit i gång.

I Bosnien har vi ett politiskt dödläge. Regeringen är fortfarande inte bildad. Även där haltar reformarbetet. Diskussionen om det internationella samfundets närvaro i Bosnien är väl kanske det som står i centrum nu. Där skiljer sig åsikterna åt. Med andra ord finns det ännu inte förutsättningar för att Bosnien skulle kunna lägga fram en trovärdig EU-medlemskapsansökan.

När det gäller Turkiet gäller det att försöka hitta en balanserad text – det är det som eftersträvas. Ena sidan handlar om att man lyfter fram de framsteg som Turkiet har gjort, demokratiska och väl genomförda val, reform på rättsområdet och bättre kontroll för den civila sidan över säkerhetsapparaten och militären. På den mer negativa sidan finns fortsatta behov när det gäller att främja yttrandefrihet, mediefrihet och stödet för minoriteter. Där kommer det att finnas någon form av balanserad text. I år har inga kapitel kunnat öppnas. I fråga om Turkiet kommer det att bli en särskild Turkietkonferens den 12 december för att i varje fall värdera läget när det gäller anslutningsprocessen.

Vi har kommunicerande käril med Cypernproblematiken. FN:s generalsekreterare har haft ett viktigt möte i Greentree utanför New York med ledarna. Ett nytt förutses i New York i januari. Lite beroende på hur det går med framstegen i Cypernfrågan kommer det naturligtvis att påverka förutsättningarna för att gå vidare när det gäller Turkiets anslutningsprocess.

Slutligen Island. Där har förhandlingarna intensifierats, och takten är relativt hög. Det är inte oväntat med tanke på att Island redan nu är medlem i inre marknaden via EES-avtalet. Åtta kapitel har öppnats och stängts. Sju nya kapitel har öppnats.

Därmed tror jag att genomgången är avslutad, herr ordförande.

Anf. 8 MARIE GRANLUND (S):

2011/12:15

2 december

Ordförande! Jag tackar för kabinetssekreterarens redogörelse. Turkiet finns med i slutsatserna här. Däremot är en annan punkt på rådets dagordning om just Turkiet struken, om jag förstår det rätt. Jag skulle vilja höra hur det ligger till. Varför är det på det sättet?

Anf. 9 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Turkiet kommer att diskuteras under den rubrik som handlar om utvidgningsfrågorna. Därmed är det där Turkiet-diskussionen kommer att koncentreras.

Enhetschefen Anders Hagelberg påminner mig om att tanken ursprungligen var att man skulle ha diskuterat förberedelserna för den mellanstatliga konferensen, den 12 december, som jag nämnde. Eftersom den inte har några kapitalöppningar har man tyckt att det är mer rationellt att det man har att säga om Turkiet får komma i samband med genomgången av Turkietförhandlingarna.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens position under punkt 9, Utvidgning och stabiliserings- och associeringsprocessen.

Vi går över till punkt 6 med Birgitta Ohlsson.

Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Ordförande! Det gäller förberedelser inför Europeiska rådet den 9 december. Det har kommit ett första utkast till slutsatser som nämnden har sett. Det kommer förstås att revideras och kompletteras i och med att vi har Epsco, Ekofin, utrikesrådet och GAC.

Det är väl ingen hemlighet att ER förväntas fokusera främst på de ekonomiska frågorna. Vi har statssekreterare Johanna Lybeck Lilja från finansén här för att redogöra för de senaste turerna. Det påverkas förstås av den djupa ekonomiska och finansiella kris som Europa just nu befinner sig i och även av debatten om fördragsändringar, som krisen har gett upphov till.

Vi kommer att få den första delrapporten från Herman Van Rompuy. Han har haft i uppdrag att komma med förslag om förstärkt ekonomisk styrning för euroländerna, en eventuell begränsad fördragsändring. Det ska presenteras vid Europeiska rådet. Uppdraget utförs i nära samråd med kom-

missionens ordförande och eurogruppens ordförande, och det ska slutredovisas vid ER i mars nästa år.

Det kommer att hållas ett lunchmöte där vi diskuterar fördragsändringar, kan man säga, framför allt vid GAC. Där får man väl en första hint om vad som kan förväntas vid december-ER.

Från regeringen är det ett starkt stöd för att få fram effektiva åtgärder för att komma till rätta med de problem vi ser i dag så att vi ska kunna förebygga liknande framtida kriser. Vi ser i dag hur räntorna, inte minst på statsobligationer, i praktiken stiger för nästan alla länder i eurozonen. Det gäller inte längre bara exempelvis länder som Grekland, Spanien och Italien, utan även länder som tidigare inte har berörts har kommit i en farozon, som Finland och Nederländerna, som har börjat påverkas. Detta bör man ha under lupp.

Vår ingång här är förstås att krisen måste lösas, och då måste man hitta effektiva åtgärder. Vi kan ur svenskt perspektiv se att vår utrikeshandel till 70 procent går till övriga EU. Det får vi verkligen bejaka här. Det är av starkt intresse för oss, av egna skäl, att krisen inte eskalerar ytterligare.

Lagstiftningspaketet, den så kallade sexpacken, har kommit på plats. Det är en ganska långtgående förstärkt ekonomisk styrning när det väl börjar tillämpas. Men nu är det implementeringen som måste hamna i fokus.

I november presenterade kommissionen två förslag på förordningar om stärkt ekonomisk styrning i eurozonen. Här kan man väl se Rompuys delrapport om ytterligare förstärkt ekonomisk styrning plus eventuell fördragsändring komma upp, och den kommer inte att delges medlemsstaterna förrän efter GAC. Samrådet om det och förstås det förväntade tyska förslaget till fördragsändring får vi helt enkelt återkomma till när statsministern kommer hit till EU-nämnden – det blir väl på onsdag nästa vecka, om jag inte missminner mig – och har sitt samråd.

En viktig princip från svensk sida är att beslut som rör 27 medlemsstater ska fattas av 27 medlemsstater. Det är viktigt att man har ett brett 27-perspektiv när det gäller stora viktiga frågor, inte minst om den inre marknaden, banksektorn med mera. Vi är rädda för ett EU som glider isär. Vi vill ha ett hålla-ihop-perspektiv.

När det gäller kommissionens tillväxtrapport stöder regeringen de övergripande budskapen om implementering, det

som redan har överenskommits. Men det är angeläget att påskynda antagandet och implementeringen när det gäller speciellt tillväxtfrämjande åtgärder. Nu är det läge att försöka fördjupa den inre marknaden. Här finns frågor om tjänstehandel, e-handel med mera för att långsiktigt stärka EU:s konkurrenskraft. Jag kommer att komma tillbaka till den rapporten lite längre fram.

Utkastet till ER-slutsatser innehåller också skrivningar som enbart gäller Euro plus-länderna. De förbinder sig att göra en översyn av åtgärder på nationell nivå som de genom pakten har åtagit sig. Det kan gälla exempelvis konkurrenskraft, sysselsättning och skatter. Som ni vet deltar inte Sverige i denna pakt.

Det handlar också om energifrågorna. Det är viktigt i skuggan av den ekonomiska krisen att vi inte glömmer stora och globala klimatutmaningar – Durbanmötet startade häromdagen. Därför tycker vi att det är väldigt positivt att ER lyfter fram just energifrågor. Här driver regeringen att slutsatserna slår fast behovet av att EU börjar omställningen av energisystemet redan nu för att gå över till en hållbar och grön tillväxt som ju präglar alla stora dokument som EU tar fram i dag.

När kommissionen lägger fram färdplanen för energi till år 2050 är det viktigt att man fokuserar mer på hållbarhet och mindre på försörjningstrygghet genom traditionell infrastruktur på den här fronten. Här kan vi se att det vid ER också kommer att vara den första rapporteringen om stress-testerna av EU:s kärnkraftverk. Arbetet kommer att fortsätta med uppföljning och expertgranskning av ländernas rapporter. I juni nästa år kommer ER att återkomma till frågan med en slutrapport.

Det finns övriga frågor som kommer upp. När det gäller Schengenfrågan är nämnden bekant med den svenska hållningen. Sverige stöder Bulgariens och Rumäniens anslutning till Schengen. Vidare kommer det polska ordförandeskapets framstegsrapport om MFF-förhandlingar att noteras. Men det kommer inte att vara någon direkt substansdiskussion bland statsministrarna på ER i just MFF-frågan.

Sist men inte minst återstår frågor i slutsatstexten som rör utrikesområdet. Utvidgningen har kabinetssekreteraren varit inne på, kopplat till GAC. Men det handlar också om Iran. Jag tänkte att han kanske vill säga ett par ord om det.

Anf. 12 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Ordförande! Utrikesrådet, alltså utrikesministrarnas möte, som hölls i går slutade i ett samförstånd över hanteringen av Iranfrågan. Det handlade om att bereda ett nytt sanktionspaket och att av rådsarbetsgrupperna och slutligen kommissionen beställa ett förslag om ytterligare sanktioner på finansområdet, på energisidan och på transportsidan. Tanken är att bereda detta ytterligare sanktionspaket fram till januarimötet, alltså i början av nästa år.

Därefter finns också skrivningar där vi solidariserar oss med Storbritannien efter incidenterna när Storbritanniens ambassad i Teheran stormades och efter de nästintill, dock inte formellt, avbrutna diplomatiska förbindelserna mellan Storbritannien och Iran. Där har vi i en skrivning solidariserat oss med Storbritannien.

I och med att detta nu är färdigt och samförstånd råder gissar jag att Europeiska rådet de facto bara kommer att stödja det upplägget och att det inte blir någon omfattande Irandiskussion på Europeiska rådet.

Anf. 13 MARIE GRANLUND (S):

Jag får tacka för redogörelsen inför toppmötet. Det är en något mager lunta. Vad man kan förstå kommer detta att kompletteras ganska avsevärt. Det är i alla fall vad man får ut av medierna.

Jag har bara en allmän synpunkt. Under ett halvår eller ett år har det inte blivit bättre i Europa. Det är två länder som hela tiden styr och ställer. Det är nattliga möten. Alla andra ska hänga efter och anpassa sig. Om det hade lett till resultat skulle man möjligtvis kunna bortse från problematiken att demokratin någonstans är satt ur spel. Men det leder ju inte till resultat. Min fråga till statsrådet är: Hur agerar den svenska regeringen för att få hela Europa på banan, så att det inte är två länder som hela tiden dikterar?

När det gäller fördragsändringar som är på gång uttrycker regeringen här att man är väldigt tveksam till det. Min fråga är om regeringen då kommer att driva ett nej, eller hur kommer regeringen att hantera den här frågan om den kommer upp?

Jag skulle bara vilja säga att jag tycker att det är oerhört problematiskt att vi sitter här på fredagen och att allting händer så snabbt. Det är ett demokratiskt underskott som heter

duga i hela Europeiska unionen nu och också i Sverige. Det här är mycket bekymmersamt, och jag är övertygad om att vi kommer att få betala ett högt pris framöver för det sättet att hantera saker och ting.

2011/12:15
2 december

Anf. 14 BO BERNHARDSSON (S):

Herr ordförande! Jag kan egentligen bara fylla på där, för jag hade samma ingång i diskussionen. Nu är det en väldig dramatik. Det krävs snabba besked av alla inblandade parter att de ska kunna ställa upp och ställa sig bakom fördragsändringar och så vidare, och det är naturligtvis i någon mening helt oacceptabelt att förändringar där det är så svårt att överblicka vilka konsekvenserna blir inte kan underställas en ordentlig offentlig diskussion.

Det är faktiskt ett krav att vi får möjlighet att diskutera och att folket och andra får inblick och kan delta i processerna. Alldeles oavsett hur förslagen kommer att se ut – jag, som vi alla, har väl vissa idéer om hur det kan tänkas riktas in – kommer det att få konsekvenser som har demokratisk räckvidd, och det är därför oerhört viktigt att vi får möjlighet att tänka igenom det och att besluten dessutom fattas i den ordning som de måste fattas i riksdagen.

Vi har redan sett hur teknokrater tar över och demokratin i någon mening sätts ur spel, eftersom marknaden kräver vissa snabba åtgärder. Vi har sett det i Grekland, och vi har delvis sett det i Italien. Vi kommer inte att tvingas in i något, för vi fattar naturligtvis besluten självständigt, men det är en avsevärd press på oss att ställa upp för att möjliggöra inte minst de snabba åtgärder som det banksystem och den marknad som politiker har varit med och räddat ställer krav på i dag.

Jag stannar där, men jag skulle gärna vilja ha statsrådets synpunkter på den här problematiken, för den är avsevärd.

Anf. 15 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag tänkte att jag svarar på Marie Granlunds och Bo Bernhardssons kommentarer i samma block om det är acceptabelt.

Jag håller med om att det är en väldigt snabb och rörlig materia med många utspel såväl på EU-nivå som i enskilda länder för den inrikespolitiska marknaden. Det är flera stora länder som kommer att ha val det närmaste året, vilket förstås också påverkar det hetsiga politiska tempot.

Dagordningen kommer att kompletteras och säkert revideras flera gånger inför Europeiska rådet.

När det så gäller den stora frågan om fördragsändringar som förstås är på tapeten och där vi säkerligen kommer att få ett par nya turer under helgen och i början av veckan i Europa inför Europeiska rådet, inte minst från den tysk-franska sidan, är vår hållning från Sverige att vi tycker att man måste se till att många av de viktiga politiska beslut och instrument som har lagts fram, exempelvis sexpacken om starkare ekonomisk styrning, implementeras först, det vill säga innan man börjar diskutera olika former av fördragsändringar. Det går att göra mycket redan nu som man har beslutat, och det kanske inte behöver krävas fördragsändringar, i alla fall inte större sådana för att se till att de viktiga ekonomiska reformerna kommer på plats.

Som vi har lyft fram tidigare är vi rädda för ett scenario i form av något slags Pandoras ask, där fördragsändringar kommer att öppna för folkomröstningar i många länder. Det skulle leda till att det Europas ledare nu främst måste göra, det vill säga lösa den ekonomiska krisen, lyfta blicken framåt och se hur man ska kunna konkurrera med Asien och resten av världen, kommer att gå i stå och vi får en diskussion som handlar om paragrafer i enskilda texter i stället för att se till att handfasta ekonomiska reformer kommer på plats. Det hyser vi en viss oro för.

Här är det viktigt att man värnar om kommissionens roll, inte minst för ett land som Sverige. Det är viktigt att kommissionen tar på sig ledartröjan i det här arbetet, även om det är en tuff diskussion som pågår. Skulle det bli någon form av fördragsändringar som kommer upp till diskussion har det luftats om att göra som vid Lissabonfördraget, att ha ett konvent. Det är ett nytt instrument som har kommit fram, och då blir det ett tillfälle för inte minst folkvalda politiker från nationella parlament, från Europaparlamentet, regeringar med mera att sitta ned tillsammans under en längre tid och diskutera.

Jag håller med om att det är frustrerande. Det går väldigt snabbt nu. Det kommer många beslut och många inspel.

Anf. 16 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill göra en markering från vår sida. Om jag uppfattade det rätt sade EU-ministern att vi ska använda energipoli-

tiken för grön omställning. Det håller vi med om. Det är naturligtvis jätteviktigt, så där skiljer det sig inte.

2011/12:15
2 december

Men ministern nämnde en detalj, att detta skulle vara överordnat försörjningstryggheten vad gäller energi. Det är en fråga som vi aldrig kan ställa oss bakom. Omställningen och försörjningstryggheten måste gå hand i hand. Vi har exempelvis i Sverige i syfte att höja försörjningstryggheten stiftat en särskild lag där elbolagen vid mer än tolv timmar långa avbrott får betala tillbaka till konsumenterna.

Vi tycker att det har varit ett viktigt steg i försörjningstryggheten och vidhåller just därför att detta fortsättningsvis måste gå hand i hand, det vill säga vi ska använda energipolitiken till grön omställning, men försörjningstryggheten får aldrig underordnas.

Anf. 17 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack, EU-ministern och Frank Belfrage, för föredragningen!

Om vi börjar bakifrån utgår jag från att det också kommer att stå med någonting om Syrien och den utveckling som pågår där. Det står bara explicit Iran här, men jag utgår från att det även kommer att handla om Syrien.

EU-ministern talade gott och väl och fint om omställningen av energisektorn till grön omställning och förnybara energikällor. Det lät jättebra, men var hittar jag det i texten? Det mesta handlar om kärnkraften och stresstesterna. Jag hittar faktiskt inte ens orden ”hållbar energiomställning” och ”förnybar energi” i någon av punkterna 7, 8 eller 9. Mitt dokument är från den 25 november; eventuellt finns det något senare exemplar, och i så fall kanske nämnden skulle få det.

Det som ministern sade håller jag med om, men jag håller inte med om det som står i texten. Där har vi alltså avvikande mening redan nu.

När det gäller den ekonomiska politiken håller jag med tidigare talare om det problematiska i fördragsändringar och det demokratiska underskottet. Vi har också hört Anders Borg vara ute och säga att IMF kanske skulle behöva mer pengar. Det hittar jag inte heller någonting om i texten, men det kommer kanske också i ett senare läge. Det får vi se.

Detta är väldigt problematiskt, och frågan är, herr ordförande, om det inte skulle behövas ett extra EU-nämndsmöte i början av nästa vecka, för det är mycket som är oklart. Jag

tror att det är bra att vi i alla fall i EU-nämnden är uppdaterade om vad som händer så att vi inte får allting i knäet på onsdag kl. 10.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Om Syrien ska jag bara säga att Carl Bildt var i EU-nämnden i onsdags, och då diskuterade vi mycket Syrien.

Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Frågan som rör just energi, miljö och klimat tar jag själv. Frågan som rör IMF och vad Anders Borg hade sagt får statssekreterare Johanna Lybeck Lilja svara på.

Jag bakar ihop frågorna från Carina Adolfsson Elgestam och Ulf Holm, eftersom ni hade liknande frågor. När det gäller energi- och klimatfrågan handlar det, menar vi, om att man måste fokusera mer på hållbarhet och mindre på försörjningstrygghet genom den traditionella energiinfrastrukturen. Vad menar vi med det, och vad är den traditionella energiinfrastrukturen i dag? Jo, det handlar väldigt mycket om gas och olja, framför allt det som många östeuropeiska länder investerar i. Ska man tänka grönt måste man också göra aktiva ställningstaganden här och markera det tydligt. Det är viktigt, och det är det vi menar med att ska man fokusera på just framtiden och hållbarheten så måste vi också markera. Där finns en stor klyfta mellan olika länder, de som vill vara kvar i det gamla miljöfarliga och vi som vill gå vidare. För att förtydliga det är det alltså själva huvudaspekten.

Ulf Holm nämnde att han tyckte att det var brist på miljöambitioner i texten. Om det kan jag säga att Sverige har gjort ett inspel på just den fronten till Coreper alldeles nyligen. Jag har det här, och det går kanske att dela ut efteråt. Jag tar en nyckelmening helt kort: We propose to highlight longterm impacts of climate change from an economic, social and environmental perspective ... och så är det en väldigt lång text som Sverige har spelat in som jag tror att många i EU-nämnden kan hålla med om och som vi hoppas ska antas.

Anf. 20 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA:

När det gäller den ekonomiska krisen och vad IMF och andra aktörer kan tänkas hjälpa till med hänger det ihop med de beslut man nu har fattat vad gäller det man kallar hävstänger och brandväggar i EFSF, nämligen hur man får till

mer pengar för att möjliggöra stöd till länder som har problem.

2011/12:15
2 december

Där kan man definitivt välkomna, och det gör vi från regeringens sida, de beslut om detaljerna som har fattats om de här försäkringslösningarna och de så kallade co-investment funds. Däremot står det ännu inte klart var pengarna ska komma från. Man kan konstatera att ju mer länderna gör själva för att få ordning och reda i sina offentliga finanser, desto mer möjliggör det för IMF, ECB och andra aktörer att kliva fram.

När det gäller specifikt frågan om IMF är den inte avgjord. Den måste diskuteras i IMF:s styrelse där ju Sverige är representerat genom den nordisk-baltiska valkretsen. Det finns alltså inga förslag på bordet i dag, utan vi får helt enkelt återkomma till det när vi har det.

Anf. 21 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

I anslutning till vad herr ordföranden sade vad gäller Syrien är det i dag inte förutsett att det kommer att finnas någon diskussion. Vad som möjligtvis kan hända är att Europeiska rådet ställer sig bakom och stöder det som utrikesministrarna i går beslutade om i form av sanktioner och andra åtgärder.

Anf. 22 JENS HOLM (V):

Det vi ser nu är rätt uppenbart: EMU fungerar inte utan en tydligare överstatlighet, och det var ju det vi kritiker sade hela tiden.

Jag vill ansluta mig till dem som har krävt att Sverige ska positionera sig mycket tydligare mot den föreslagna fördragsändringen. Det som nu står i den svenska positionen tror jag innebär att vi kommer att kokas långsamt, det vill säga, vi kommer att skrika och i bästa fall bråka lite grann, men indirekt sänder vi budskapet att vi inte kommer att motsätta oss detta, och då räknar man med Sveriges stöd. Sverige har chansen att stoppa en fördragsändring, och då tycker jag att vi ska ta den chansen.

Jag har en fråga angående en uppgift som kom ut i tyska medier, Die Welt. Jag såg att även Europaportalen tog upp det. Det handlar om det tyska förslaget till fördragsändring och att man enligt uppgift har bjudit in Sverige och Polen till ett fördjupat samarbete. Jag ska inte gå in i detalj på det tyska förslaget till fördragsändringar, men överlag handlar

det om att man ska ta en mycket större kontroll över medlemsländernas statsbudgetar, att man ska kunna gå in och granska dem, att man på EU-nivå ska godkänna dem innan de ska klubbas samt att man ska skärpa kraven på de nationella budgetarna så att budgetunderskottet bara får vara 2 procent och inte 3 procent som i dag.

Finns det någon sådan formell eller informell inbjudan vad EU-ministern känner till?

Vad gäller klimatet tycker jag att i synnerhet det som Ulf Holm har tagit upp är mycket relevant. Det står faktiskt ingenting i det här. Jag hoppas verkligen att det kompletteras med mycket tydligare texter.

Jag har en fråga just i anslutning till Durbankonferensen. Den avslutas den 9 december, och såvitt jag kommer ihåg från klimattoppmötena brukar det vara så att Europeiska rådet sammanfaller med avslutningen på dessa klimattoppmöten. Då brukar klimatet stå högst på dagordningen, och man synkroniserar förhandlingarna – tidigare i Köpenhamn, Cancún, Poznań och så vidare – med Europeiska rådet. På det sättet skulle man så att säga klubba någon form av Durban slutsats på Europeiska rådet.

Det är helt frånvarande i det här förslaget, men det kanske är något som kommer. Det skulle jag vilja veta mer om.

Anf. 23 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ordförande! Vi hade naturligtvis helst velat se folkomröstningar i samband med alla fördragsändringar. Men om det inte blir folkomröstningar skulle vi kanske kunna hysa lite förståelse för Tysklands och de andra ländernas situation med tanke på hur allvarligt det ser ut just nu.

Jag har därför ett medskick, och det är att vi skulle kunna gå med på fördragsändringar utan folkomröstning om eurozonen visar förståelse för den svenska hållningen när det gäller mervärdesskatt för ideella föreningar och behov av att förenkla upphandlingsreglerna för närproducerade livsmedel.

Anf. 24 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Statsministern kommer hit på onsdag och då har det säkerligen tillkommit mer information om de olika turerna kring just fördragsändringarna. Då får han återkomma om det.

Vi har inte fått någon inbjudan, vad jag känner till, vad gäller det initiativ som Jens Holm tog upp. Jag har också läst om det, men vad jag känner till har vi inte fått det.

2011/12:15
2 december

Anf. 25 MARIE GRANLUND (S):

Det förefaller något absurt alltihop, att det är Merkozy som sätter i gång och gör avbrott från tillväxt- och stabilitetspakten och det just är Tyskland och Frankrike som nu föreslår fördragsändringar. Det är mycket märkligt.

Statsministern kommer på onsdag, och det är ju brukligt, men tycker Birgitta Ohlsson att det här är en tillräckligt demokratisk process för att vi möjligtvis ska ställa oss bakom en fördragsändring? Vi hör till exempel Sverigedemokraterna, och de kommer inte att vara de enda som kommer att ha miljoner olika krav vid sidan om.

Hur driver regeringen frågan nu? Finns det några vänner som man kan samarbeta med för att se till att man i stället försöker sätta de åtgärder som är beslutade i sjön, precis som statsrådet sade, med sexpack och andra saker, innan man drar i gång en sådan här cirkus?

Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill tacka EU-ministern för förtydligandet vad gäller försörjningstryggheten. Ser man det på det sättet kan vi vara helt överens.

Jag kan lägga till att det är glädjande att regeringen numera är inne på samma linje som vi vad gäller olje- och gasledningar. När vi tidigare har behandlat de frågorna i EU-nämnden har vi varit relativt skeptiska mot det. Det är glädjande.

Anf. 27 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Carina Adolfsson Elgestams inlägg hade väl mer karaktären av en kommentar, ett förtydligande.

Vad gäller Marie Granlunds inlägg kan jag säga att visst, det är en oerhört problematisk situation med den här snabbt rörliga materian och många utspel som görs inför öppen ridå hela tiden, där det också är ganska korta tidsfrister för att diskutera. Det erkänner jag helt och fullt.

Som jag och även statsministern har uttryckt tidigare i våra rådskonstellationer har vi uttryckt och uttrycker en oerhörd oro för och skepsis till fördragsändringar och vad som komma skall. Vi tror att man kan göra många av de viktiga,

starka och nödvändiga ekonomiska reformerna utan att göra ändringar i fördraget.

Just nu pågår en diskussion. Vi lyssnar in vad olika länder lägger fram. Det är viktigt att man är konstruktiv. Vi talar med våra likasinnade i den här frågan och lyssnar förstås också på Tyskland och Frankrike, som är viktiga medlemsländer inom unionen. Vi får helt enkelt återkomma.

Men jag håller med om att det är oerhört problematiskt med fördragsändringar. Om det blir diskussioner om stora fördragsändringar riskerar vi att få ett Europa som är tämligen paralyserat, där man inte får tillräckligt mycket tid att diskutera den viktiga ekonomiska krisen och hur vi lyfter blicken och går framåt i stället för att grota ned oss i detaljer.

Anf. 28 JENS HOLM (V):

Jag tycker inte att jag riktigt fick svar på min fråga om Durban. Jag ska försöka förtydliga mig lite grann.

EU:s stats- och regeringschefer sammanträder samtidigt som det stora klimattoppmötet avslutas. Jag tror att omvärlden skulle tycka att det var väldigt märkligt om man inte ens berörde klimatförändringarna och det som pågår i Sydafrika.

Det finns en konkret fråga som jag tror att stats- och regeringscheferna måste vara beredda att lösa. Det är att EU har lovat att man är beredd att skala upp sina utsläppsminskningssambitioner från 20 procent till 30 procent om det händer någonting i omvärlden. Den beredskapen måste såvitt jag förstår stats- och regeringscheferna vara beredda att ha. Man måste vara beredd att fatta det beslutet. Det tycker jag borde avspeglas i en sådan här resolution. Så har det varit på tidigare europeiska råd i december, vill jag minnas, men så kanske det inte är nu. Det kanske är så att den ekonomiska krisen helt överskuggar allt annat så att man glömmer bort den ekologiska krisen. Det är väldigt illa i så fall.

Anf. 29 MARIE GRANLUND (S):

Jag tycker inte att jag får riktig respons på det jag säger om problematiken med den demokratiska processen. Det finns en risk att regeringen åker ned och låser fast sig vid en position som sedan inte kommer att få förankring i Sveriges riksdag när sakbehandlingen väl ska börja.

Självklart kommer en fördragsändring att behandlas som alla andra frågor i förhållande till vår grundlag. Den kommer att diskuteras i riksdagen, förutsätter jag. Oavsett vad regeringen kommer fram till i Bryssel måste Sveriges riksdag ha en suverän roll att bestämma om det ska ställas villkor eller göras det ena eller det andra vid det tillfället. Det skulle jag vilja ha ett klart besked om. Är Sveriges riksdag enligt Birgitta Ohlsson suverän att fatta vilket beslut som helst oavsett vad man kommer fram till på nästa veckas möte?

Anf. 30 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Till Marie Granlund vill jag säga att när statsministern kommer hit på onsdag har vi förhoppningsvis mer fast materia på den här fronten så att det finns ett konkret förslag att ta ställning till. Det är väldigt lätt att spekulera här och det avser jag inte att göra.

Vi har uttryckt skepsis mot fördragsändringar. Det har jag lyft fram nu. Förhoppningsvis vet vi något mer på onsdag.

Jag missade, Jens Holm, att svara på frågan fullt ut förra omgången. Jag vet faktiskt inte konkret hur man kommer att göra den 9 december, om man kommer att uppmärksamma Durban på Europeiska rådet. Det är väl en fråga som är lämplig att ta upp med statsministern när han är här på onsdag.

EU fortsätter att driva på vad gäller Durban för att få det rättsligt bindande ramverket för utsläppsminskningar. Där har vi en väldigt fast hållning. Vi vet att det råder en klimattrötthet inte bara globalt utan också i många länder inom Europeiska unionen. Här är det viktigt att vi är den starka miljömotor i världen som i dag kanske bara EU kan vara. Det är viktigt att vi fortsätter att ha den rollen.

Vi är öppna för en andra åtagandeperiod i Kyotoprotokollet, men det är inte alltför stor entusiasm globalt för det. Önskedrömmen vore ett avtal som inkluderar alla länder utifrån förmåga och kapacitet, men du vet hur situationen ser ut.

Anf. 31 MARIE GRANLUND (S):

Jag konstaterar att det inte är tillfredsställande att riksdagens EU-nämnd ska behöva ta ställning till någonting på onsdag kl. 10 som vi knappt vet vad det är för någonting. Uppenbarligen vet inte regeringen eller vill inte säga vad det

handlar om för någonting. Vi ska behöva fatta beslut om detta vid sittande bord. Jag vill bara säga att jag inte tycker att det är demokratiskt tillfredsställande.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Nu är det ju så att alla fördragsändringar kommer att passera Sveriges riksdag. Det är alldeles klart, men kanske inte på onsdag. Däremot är det alldeles klart att alla fördragsändringar måste godkännas här.

Sedan är det så enligt EU-fördragen att om det är större fördragsändringar ska man ha ett konvent. Det får i så fall starta, ja, inte vet jag, frampå vårkanten eller i vinter. På den punkten är formfrågorna ganska klara.

Ulf Holm reste frågan om vi behöver ännu ett möte i EU-nämnden innan vi har statsministerns EU-nämnd. Där är mitt svar att vi måste ha ett underlag. Vi har inget underlag nu att ta ställning till och diskutera utifrån. Det blir så spekulativt om vi bara sitter med tidningsuppgifter och utgår från det i EU-nämnden. Vi får helt enkelt se vad Regeringskansliet kan producera och vad som kan komma fram.

Anf. 33 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Jag instämmer i herr ordförandens ord, att vi måste ha någonting konkret att ta ställning till. Det är självklart så. Många har hyst farhågor för att just fördragsändringar kommer att skapa en oerhört intensiv debatt. Det handlar ju om att man måste få stöd från de nationella parlamenten. I en del länder har man tidigare också haft folkomröstningar. Det kan vi se om vi går tillbaka till hur Lissabonfördraget antogs.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Får jag också lägga till det som handlar om IMF och Anders Borg. Anders Borg är ju väldigt öppen, liksom till exempel utrikesministern brukar vara. Det är klart att han indikerar att han tycker att det ur Sveriges synpunkt är ganska positivt om restaureringen av Europas ekonomi i större utsträckning sker med hjälp av IMF. Det är ett ställningstagande som naturligtvis får konfirmeras i EU-nämnden. Eftersom det gäller IMF är det inte framför allt finansutskottet.

Jag sammanfattar att det har varit en intressant diskussion. Det har kommit upp viktiga synpunkter, inte minst i fråga om demokrati i sammanhanget, ett gammalt problem i det europeiska samarbetet.

Med hänsyn tagen till alla de diskussionerna finns det stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta diskussionerna. Så har jag uppfattat det.

2011/12:15
2 december

Anf. 35 JENS HOLM (V):

Jag vill peka på bristen på klimatambitioner kopplat till Durban samt att Sverige borde positionera sig tydligare mot en fördragsändring. Det är de två grunderna.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Det finns ju inte något förslag om det.

Anf. 37 MARIE GRANLUND (S):

Det står i ståndpunkterna. Hur kan vi annars ställa oss bakom?

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Regeringen begär ju ett mandat att fortsätta att förhandla och diskutera utifrån den presentation och de dokument som Birgitta Ohlsson har lagt fram här. Det är ju inget ställningstagande. Det är omöjligt att göra ett ställningstagande i själva frågan om fördragsändringar. Det går inte att göra eftersom vi inte har några sådana förslag på bordet. Regeringen får återkomma när det finns något konkret att ta ställning till.

Anf. 39 JENS HOLM (V):

Jag respekterar det. Då är det här ett medskick. Skillnaden mellan att bara göra ett inlägg och att dessutom göra ett medskick är enligt mig att ett medskick innebär en konkret uppmaning till EU-ministern att tala direkt med statsministern att de här förslagen finns från ledamöter i nämnden avseende Durban och att man tydligare ska motsätta sig fördragsändringar utifrån det vi har sett hittills.

Anf. 40 ULF HOLM (MP):

Jag tycker att det är lite svårt om ordföranden sammanfattar med att vi ställer oss bakom regeringens position eftersom vi faktiskt inte har papper på mycket av det som sägs här. Vi har ett papper på ett antal punkter, men vi har en diskussion som handlar om något helt annat. Där har vi haft invändningar.

Jag kan hålla med Jens Holm om att det till exempel borde stå någonting om klimatkonferensen. Energiområdet

borde förtydligas. Där säger ministern bara att det finns ett papper, men vi har inte fått se det.

I fråga om fördragsändringar, som alla vet är i luften, säger regeringen bara att man är skeptisk. Man tar inte avstånd från det.

Utifrån den diskussionen vill jag ha möjlighet att anmäla avvikande mening, för jag ställer inte upp på regeringens linje utan vill ha en annan linje.

Anf. 41 MARIE GRANLUND (S):

Jag kan också känna så. Det står i regeringens ståndpunkt att man är tveksam till fördragsändringar och det tycker jag är rimligt. Det är en bra ingång. Men när jag hör inläggen känns det lite som om regeringen slirar på målet. Jag skulle vilja göra ett medskick som säger att man avvisar en fördragsändring och börjar jobba med like-minded.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Får jag tolka de tre oppositionspartierna som att det ni har som en gemensam hållning är att ni vill ha ett medskick – nu tog inte alla upp Durban – som bland annat går ut på att ni saknar en anknytning till förhandlingarna i Durban?

Anf. 43 JENS HOLM (V):

Dels är det detta, dels är det klimatambitionerna som Ulf Holm tog upp. Enligt uppgift kommer de att förtydligas, men utifrån det som har sagts här finns det inga direkta klimatambitioner som sådana.

Anf. 44 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Låt mig förtydliga vad gäller just Durban, vårt inspel och formfrågan: Vi skickar inte in till EU-nämnden alla inspel vi gör till Coreper. Då skulle ni få hundratals dokument hela tiden. Jag har dock med mig dokumentet här, så jag kan lämna det inspel vi har gjort direkt på plats. Då kan det kanske kopieras upp till berörda parter, så får ni texten direkt i handen.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Står Ulf Holm kvar vid sitt medskick?

Anf. 46 ULF HOLM (MP):

Nej, jag står kvar vid att jag tycker att vi bör kunna anmäla avvikande mening.

2011/12:15

2 december

Anf. 47 JENS HOLM (V):

Då ansluter jag mig till den avvikande meningen.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag misstänkte det. Då finns det från Miljöpartiet och Vänsterpartiet en avvikande mening som fokuserar dels på vad man tycker är bristande klimatambitioner, dels på att man ska vara tydligare mot fördragsändringar än vad som står i den föreliggande texten. Från Socialdemokraternas sida föreligger ett medskick vad gäller Durban och att man ska arbeta tydligare för att undvika en fördragsändring.

Anf. 49 BO BERNHARDSSON (S):

Om det blir det måste det finnas ett klart förslag vi kan ta ställning till, och det måste bli en demokratisk process där vi kan diskutera och fatta beslut.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det är klart att det måste finnas ett tydligt och färdigt förslag att ta ställning till; det ligger i sakens natur.

Det blir lite rörigt här med Socialdemokraterna, men ni har alltså ett medskick vad beträffar Durban och ett ställningstagande som går ut på att ni så långt det är möjligt vill avvisa en fördragsändring. Är det så jag ska tolka det? Ja.

Anf. 51 JENS HOLM (V):

Jag har en liten komplettering till det du läste upp om vår avvikande mening. Vi vill ha starkare klimatambitioner, och vi vill att Europeiska rådet ska koordineras med förhandlingarna i Durban.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Det är helt okej.

Anf. 53 MARIE GRANLUND (S):

Det är klart att det blir rörigt. Det finns ju inga papper framme. Det finns ingenting. Man vet inte riktigt vart regeringen strävar, så det är klart att det blir rörigt. Det ligger i sakens natur.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Det är väl ganska tydligt att regeringen strävar efter att undvika fördragsändringar. Det har upprepats av Birgitta Ohlsson ett antal gånger.

Nu har jag försökt, tydligen framgångsrikt, att sammanfatta dessa avvikande meningar och Socialdemokraternas medskick. Därmed sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 9 om Europeiska rådet den 9 december 2011. Sedan återkommer statsministern i denna fråga på onsdag.

Vi går vidare till punkt 7, Europeiska kommissionens arbetsprogram.

Anf. 55 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Detta är information från kommissionen, och man förväntar sig egentligen ingen diskussion. Vi kommer att komma tillbaka till detta igen i vår, när det blir debatt i kammaren om kommissionens arbetsprogram. Regeringen kommer också att återkomma till riksdagen när vi får enskilda initiativ på den här fronten.

Det handlar om de politiska prioriteringarna under 2012. De ligger ganska i linje med svenska prioriteringar: den ekonomiska krisen, återhämtning och långsamma utmaningar som klimat, miljö, asyl med mera.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 7.

Punkt 8 är struken, och punkt 9 har Frank Belfrage redan klarat av. Då går vi till punkt 10 om kommissionens årliga tillväxtrapport. Det är en informationspunkt.

Anf. 57 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Här förväntar vi oss inte någon längre diskussion. Anders Borg och Hillevi Engström var här den 25 november och redogjorde för rapporten inför den första presentationen i Ekofin och Epsco. Rådet kommer att återkomma med en mer utförlig behandling av rapporten, men jag kommer på mötet att ge en kortare reaktion från svensk sida.

Vi är positiva när det handlar om det övergripande budskapet. Det handlar om budgetkonsolidering, arbetsmarknadsreformer inriktade på unga, utslagning på arbetsmarknaden och tillväxt framför allt för att stärka den inre mark-

naden. Det vi dock saknar i tillväxtrapporten från svenskt perspektiv, kan jag säga, är fokus på kvinnor på arbetsmarknaden. Här tycker vi att man borde ha ett mycket tydligare budskap om lika villkor för kvinnor och män på arbetsmarknaden. Vi brukar säga att Europa inte har råd att ha världens mest välutbildade hemmafruar. Det är också kopplat till EU 2020 och målet att kvinnor och män ska arbeta lika mycket. Det kommer jag alltså att komma med en reaktion på under mötet.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Jag inser när jag tittar i mina anteckningar att jag tyvärr tappade – jag beklagar det – Sverigedemokraternas medskick under den tidigare punkten vi diskuterade, Europeiska rådet. Jag vill därför kontrollera detta med Margareta Sandstedt. Jag uppfattade det så att Sverigedemokraterna gör ett medskick som innebär att ni för det första vill se en folkomröstning i samband med alla fördragsändringar och för det andra kan tänka er att diskutera frågan om fördragsändringar i samband med frågan om moms på ideella föreningar och upphandlingsregler för närproducerade produkter. Är det riktigt uppfattat?

Anf. 59 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, det är riktigt. Vi vill naturligtvis se folkomröstningar om alla eventuella fördragsändringar, men med tanke på hur pressad och komplicerad situationen är just nu skulle vi kunna tänka oss att förhandla på detta vis. Vi är alltså emot fördragsändringar.

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Då inkluderar vi detta medskick i den tidigare sammanfattningen.

Därmed är vi såvitt vi kan bedöma klara. Har europaministern något ytterligare att säga? Nej. Vi tackar Birgitta Ohlsson med medarbetare för i dag.

2 § Konkurrenskraft (forskning och rymdfrågor)

Statssekreterare Peter Honeth

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning och rymdfrågor) den 29–30 september 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning och rymdfrågor) den 5–6 december 2011

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Innan vi börjar vill Margareta Sandstedt gärna anmäla avvikande mening som hon tappade bort i samband med att Frank Belfrage talade om utvidgningen.

Anf. 62 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi har tidigare anmält avvikande mening just under dessa punkter när det gäller de här länderna eftersom vi inte anser att EU bör utvidgas med fler låginkomstländer. Med denna utveckling kommer sammanhållningsfonderna att riskera att växa i oändlighet. Som tidigare sagts riskerar vi även att importera konflikter till EU i och med att man inte är överens i dessa länder.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar denna avvikande mening under punkt 9 om utvidgning och Europeiska rådet.

Då går vi vidare och hälsar statssekreterare Peter Honeth välkommen. Det gäller forskning och rymdfrågor. Det finns inga A-punkter. Det finns möjlighet för statssekreteraren att säga någonting under punkten om återrapport från mötet den 29–30 september.

Anf. 64 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag har egentligen ingenting att tillägga. Det hände ingenting som inte var enligt vad som redovisades i förväg till EU-nämnden.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Vi går till punkt 13, Ramprogrammet för forskning och innovation.

Anf. 66 Statssekreterare PETER HONETH:

2011/12:15

2 december

Det kommer att ske en presentation från kommissionen vid konkurrenskraftsrådet av det i går presenterade programmet för den kommande ramperioden när det gäller forskning och innovation. Jag har inga kommentarer i dag. Vi fick detta i går, och vi har inte hunnit ta del av det. Vi skickar ut det på en bred remiss till olika svenska intressenter – universitet och högskolor, forskningsråd och andra myndigheter och organisationer. Detta återkommer självklart till EU-nämnden när det blir dags att påbörja de reella förhandlingarna.

Anf. 67 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till punkt 14 a–d. Jag föreslår att vi tar hela punkt 14 i ett sammanhang.

Anf. 68 Statssekreterare PETER HONETH:

Själva beslutspunkterna är det egentligen ingenting speciellt med. De ansluter helt till den politiska överenskommelse som har skett i konkurrenskraftsrådet tidigare, dels i juni, dels i september. Det har redovisats för EU-nämnden. Det finns inga nyheter i själva beslutspunkterna.

Däremot är beslutspunkterna villkorade av om man finner en finansiering av Iter och överdraget av kostnaderna för Iter för åren 2012–2013. Den diskussionen pågår. Det är egentligen Ekofins fråga eftersom det är en finansieringsfråga. Diskussionerna pågår dock mellan ordförandeskapet, kommissionen och parlamentet. Vi vet ännu inte vad utfallet slutgiltigt kommer att bli av dessa förhandlingar.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag antar att Jens Holm vill följa upp den avvikande meningen från utbildningsutskottet.

Anf. 70 JENS HOLM (V):

Precis, det vill jag. Jag skulle också vilja ställa en fråga angående Iter. Hur mycket har man egentligen dragit över budgeten?

Anf. 71 Statssekreterare PETER HONETH:

Överdraget är beräknat till 1,3 miljarder, för dessa två år. Det är det man ska hitta en finansiering för. Jag kan lägga till

att diskussionen handlar om hur stor del av överdraget som ska finansieras genom omprioriteringar inom forskningsbudgeten och hur mycket som ska tas av marginalerna från i praktiken jordbruksstödet.

Parlamentet har uppfattningen att inga omprioriteringar ska göras, utan allt ska tas från marginalerna. Kommissionen vill också hålla nere omprioriteringen så mycket som möjligt, medan Sverige och några andra medlemsländer vill att så stor del som möjligt ska finansieras via omprioritering inom ramen för den befintliga budgeten.

Nackdelen som vi ser från svensk sida – och från andra medlemsstater – är att det som tas från marginalerna innebär att marginalen utnyttjas, och då sker inte någon återbetalning av den beräknade marginalen till medlemsländerna. Det blir en reell kostnadsökning för svensk del om man utnyttjar marginalen, vilket det självklart inte blir om det är en omprioritering inom den befintliga forskningsbudgeten.

Det är det som diskussionen och förhandlingarna rör sig om. Sveriges linje är, som sagt, att så mycket som möjligt ska tas via omprioritering.

Anf. 72 THOMAS STRAND (S):

Vi hade den här frågan uppe i utskottet i tisdags, och från vår sida finns det ingen avvikande mening vad gäller den svenska regeringens ståndpunkt. Däremot diskuterade vi rejält ekonomin, för det är bekymmersamt att man får sådana överdrag. Vi vill gärna påpeka det och ge eldunderstöd till regeringen att trycka på för att få så mycket som möjligt i omprioriteringar. Det är en viktig fråga.

Jag har en fråga: Hur är bedömningen? Vad är realistiskt? Kan den svenska ståndpunkten segra så att man får så mycket som möjligt i omprioritering? Eller går det på marginalerna? Kan man säga något om den troliga utvecklingen?

Anf. 73 Statssekreterare PETER HONETH:

Sveriges ståndpunkt är och har preciserats till att ungefär 50 procent av kostnaden ska tas via omprioritering och 50 procent via marginalerna, vilket också konkurrenskraftsrådet tidigare ställt sig bakom. Kommissionen ligger någonstans nedåt 30–35 procent, och parlamentet vill egentligen inte att någonting ska tas via omprioritering.

Det gör väl, om man ska vara realist, att det kan bli svårt för Sverige att få igenom vår ståndpunkt fullt ut. Då blir i stället vår linje att ändå försöka få så mycket som möjligt via omprioritering. Men både kommissionen och parlamentet drar i en annan riktning, och därmed är det naturligtvis inte helt lätt.

2011/12:15
2 december

Anf. 74 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Egentligen handlar det väl inte om att det inte finns pengar utan hur vi prioriterar vad vi vill bekosta. Tittar vi på sammanhållningspolitiken kostar den lika mycket på ett år som hela Iterprojektet kostar på sju år. Det är det som är så viktigt när vi har kriser: Vad är det vi ska prioritera? Vilket är viktigast? Vi tycker att den här frågan, Iterprojektet, är oerhört viktig om vi ska komma framåt i utvecklingen.

Anf. 75 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Vi anmäler avvikande mening på den här punkten med liknande argument som Vänsterpartiet har. Vi vill inte ha en sådan utökning, och vi vill se pengar till förnybara energikällor i stället.

Anf. 76 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag kan lägga till formellt att det här inte är en besluts-punkt, utan det kommer att bli en övrig punkt, med stor sannolikhet. Så är det sagt, av formella skäl.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi samråder om 14 a, b, c och d, och 14 a är en besluts-punkt.

Anf. 78 Statssekreterare PETER HONETH:

Ja, men den är villkorad av att det kommer att ske en överenskommelse om Iterfinansieringen. Blir det inte så blir det i stället en övrig punkt på KKR.

Anf. 79 Departementssekreterare MARIJA MILIVOJEVIC:

Formellt: På Coreper har man bestämt att det blir en övrig punkt på tisdag, så inget beslut kommer att fattas om den här punkten på tisdag. Det blir vid ett senare tillfälle om man kommer överens och i så fall som en A-punkt.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Under de förutsättningar som ni har beskrivit får vi bedöma det som en informationspunkt.

Anf. 81 Statssekreterare PETER HONETH:

Ja, det är nog det formellt korrekta i det här läget.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under 14 a–d.

Vi går till punkt 15.

Anf. 83 Statssekreterare PETER HONETH:

Det handlar om rådsslutsatser om gemensamma programinitiativ. Det är ett planeringsarbete som har pågått en längre tid men som bygger på att enskilda medlemsstater bestämmer sig för att frivilligt delta i ett samarbete mellan medlemsstater. Det som är EU:s roll, kommissionens roll och därmed KKR:s roll är att ange vilka områden som är angelägna för ett sådant samarbete från ett europeiskt perspektiv. Sedan är det upp till varje medlemsstat att avgöra om man vill delta i samarbetet, och det är då respektive medlemsstat som också svarar för finansieringen av sitt deltagande.

Det som nu är uppe till beslut är fem sådana områden utöver de fem som finns beslutade sedan tidigare. De ytterligare fem är uttryck för prioriteringen att det ska vara angelägna samhällsområden som sådana här programinitiativ ska bedrivas inom. Det finns fem stycken: havsforskning, forskning om urbaniseringen, klimatforskning, vattenförsörjning och antibiotikaresistens. Det är det som konkurrenskraftsrådet föreslås ställa sig bakom.

Den svenska uppfattningen från regeringens sida är att vi tycker att det är bra beslut och bra områden med angelägna prioriteringar.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Den här frågan har varit uppe i utbildningsutskottet, och där fanns inga avvikande meningar.

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 15.

Punkt 16 har också varit uppe i utbildningsutskottet, och där fanns ingen avvikande mening.

Jag kan mycket kort säga att det handlar om partnerskap inom forskning och innovation där det finns ett stort antal olika instrument för samarbete på EU-nivå. Beslutsförslaget handlar om att försöka förenkla och rensa bland alla dessa instrument. Det stämmer väl med svensk ståndpunkt att det är angeläget med en sådan förenkling, så regeringens ståndpunkt är att vi kan ställa oss bakom förslaget.

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 16.

Punkt 17 gäller rymdfrågor och handlar om riktlinjer från rymdrådet. Det har varit uppe i utbildningsutskottet den 29 november, och där fanns inga avvikande meningar.

Anf. 87 Statssekreterare PETER HONETH:

Det här bygger också på tidigare behandlade ståndpunkter. Framför allt handlar det om GMES, som är ett system för jordobservation. Regeringens ståndpunkt är att Sverige kan stödja de aktuella slutsatserna. Det är en vidareutveckling av tidigare fattade beslut.

Bakgrunden är naturligtvis att rymdverksamheten inklusive GMES svarar för väldigt viktiga samhällsfunktioner, till exempel klimatövervakning, stöd till forskning, säkerhetsfrågor, telekommunikationer och medieutsändning. Det finns en lång rad samhällsfunktioner som bygger på rymd och satelliter, och en del av detta är just rymdobservationer.

Anf. 88 JENS HOLM (V):

Jag vill ansluta mig till den avvikande mening som vi tidigare har haft i EU-nämnden. Såvitt jag kommer ihåg rör den främst Galileo, som vi anser är ett projekt som kostar oproportionerligt mycket pengar och egentligen inte behövs.

Anf. 89 THOMAS STRAND (S):

Vi har ingen avvikande mening i sakfrågan. Vi hade en diskussion om detta i utskottet kopplad till just finansieringen. Efter utskottet plockade jag fram den faktapromemoria som regeringen presenterade i våras angående den här frågan. Där tas ekonomin och finansieringen uttryckligen upp och den oro som regeringen känner samt att man måste komma till rätta med detta. Jag skulle vilja skicka med att det

är oerhört viktigt att regeringen är tuff i de här frågorna så att det inte drar i väg även här.

Anf. 90 Statssekreterare PETER HONETH:

Det är regeringens hållning. Det stämmer med den generella svenska ståndpunkten i förhållande till EU att mycket starkt pressa på förenklingar, effektiv administration och kostnadskontroll. Just GMES har hittills inte några stora överdrag av kostnader. I Galileo finns det en tendens att kostnaderna drar i väg, och därför har vi lagt stort tryck på att få en kostnadskontroll över det.

Anf. 91 ULF HOLM (MP):

Galileo har vi diskuterat tidigare. Frågan är: Har vi haft någon framgång? Det du säger är det som brukar sägas, av både utbildningsministern och finansministern, att vi ska hålla koll. Tyvärr är utvecklingen den omvända, att det verkar vara mindre kostnadskontroll över Galileo. Ur den aspekten har vi en avvikande mening på punkten Galileo sedan tidigare. Jag hittar den inte i underlaget här, men jag anmäler avvikande mening beträffande Galileo.

Anf. 92 Statssekreterare PETER HONETH:

Jag kan lägga till att budgeten för Galileo är 3,4 miljarder euro, och det har anmälts ett ytterligare behov på 1,9 miljarder. Det har nu reducerats till 1,4, så det finns en med framgång driven linje där Sverige inte har varit ensamt men kraftigt har drivit på för att få en reduktion av överkostnaderna.

Det som också diskuteras är hur GMES ska finansieras. Ska det tas inom ramen för den kommande MFF, eller ska det ligga utanför, finansierat vid sidan av av medlemsstaterna? Den svenska linjen är att det ska finansieras inom ramen för den kommande perioden.

Det har varit ett starkt tryck på detta att få kontroll över kostnadsöverdraget för Galileo. Det har bland annat lett till att det nu bara är ett mindre antal satelliter som är finansierade. Det är ett sätt att hålla kontroll på kostnaderna. Hur resten ska hanteras får man återkomma till. Just nu vill jag ändå påstå att det har blivit en bättre kontroll. Om den sedan är tillräcklig återstår fortfarande att se.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

2011/12:15

2 december

Jag sammanfattar med att det finns två avvikande meningar, en från Jens Holm som är en upprepning från EU-nämnden den 27 maj och en från Miljöpartiet som gäller finansieringen av Galileo.

Med dessa två avvikande meningar finns det ändå stöd för regeringens position under punkt 17, Riktlinjer från rymdrådet.

Då kommer jag till frågan om statssekreteraren vill anmäla några övriga frågor.

Anf. 94 Statssekreterare PETER HONETH:

Nej. Det finns en under Other business, men där har jag inga kommentarer. Det är ingenting speciellt med de frågorna.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Därmed tackar vi Peter Honeth med medarbetare för i dag.

3 § Konkurrenskraft (industri)

Näringsminister Annie Lööf

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (industri) den 29–30 september 2011

Återrapport från informellt turistministermöte den 6 oktober 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (industri) den 5–6 december 2011

Anf. 96 ORDFÖRANDEN:

Mycket välkommen till EU-nämnden, Annie Lööf!

Det finns inga A-punkter. Det finns dock två återrapporter.

Anf. 97 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Jag skulle vilja ge en kort muntlig rapport från konkurrenskraftsrådet den 29 september. Ni har fått en skriftlig rapport från förra konkurrenskraftsrådet. Där deltog inte någon från Näringsdepartementet utan Sveriges representerades i näringsministerdelen av Coreper I och ambassadör Jan Olsson. Låt mig kortfattat berätta vilka frågor som togs upp där.

Det antogs slutsatser om en konkurrenskraftig europeisk ekonomi, industriell konkurrenskraft med beaktande av resurseffektiviteten. Här var Sverige aktivt under förhandlingarna och framhöll de positiva aspekterna av resurseffektivitet och vad det kan leda till, det vill säga ökad konkurrenskraft. På rådsmötet kunde vi ställa oss bakom slutsatserna såsom de slutligen kom att se ut.

Utöver det fick vi information av det polska ordförandeskapet om arbetet med de administrativa bördorna. Tillsammans med ett antal andra medlemsländer uppmanade vi kommissionen att fortsätta arbetet med regelbördor i en bredare bemärkelse och sätta upp ett nytt mål om att minska bördorna efter 2012. Vi betonade att det är viktigt att i rådet få i gång en funktion för konsekvensutredningar, vilket jag återkommer till under dagordningspunkt 10.

Jag ska ge en kort återrapport också från Europeiska turistforumet och det informella turistministermötet i Kraków som hölls den 5–7 oktober. Även det har ni fått skriftligen, men en kort information tror jag kan komma väl till pass.

European Tourism Forum är ett årligt återkommande forum för europeisk turism med deltagande från både det offentliga och det privata. Temat för årets forum var Stimulating Competitiveness in the European Tourism Sector, vilket är ett av de tre prioriterade områdena i kommissionens turistmeddelande från 2010 och en prioritering som Sverige stöder.

I anslutning till forumet hölls traditionsenligt ett informellt turistministermöte. Sverige framförde sin etablerade åsikt att marknadsföring av turistsektorn är en nationell angelägenhet och att insatser på en EU-gemensam nivå måste innebära ett mervärde och vara kompletterande till nationella insatser samt att budgetåterhållsamhet ska vara en kärna inom den europeiska turistpolitiken. Svenskt deltagande vid de tidigare forumen och informella ministermötena har främst skett på tjänstemannanivå, så även denna gång från Näringsdepartementet.

Kommissionen kommer på konkurrenskraftsrådet nästa vecka att informera hur man planerar att följa upp just detta.

Anf. 98 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Det här är en fråga som från sysselsättningssynpunkt är ganska viktig. Vi har många människor i Europa som jobbar med och är kopplade till turismen. Mot bakgrund av det kan jag säga att det inte är en fråga som varit uppe i näringsutskottet, vilket jag tycker är en brist. Jag hoppas att ministern i framtiden kommer att lyfta upp frågan i utskottet.

När det gäller marknadsföring och sådant har vi inte diskuterat det. Vi har för närvarande inte någon uppfattning i frågan och inte heller någon avvikande mening. Det jag funderar över är vad man menar med budgetåterhållsamhet. Det är lätt att använda ordet, men vad betyder det egentligen? Har EU någon politik på området som kostar pengar?

En annan fråga som kan vara viktig för europeisk turistpolitik är det som är kopplat till infrastruktur. Var den frågan uppe över huvud taget?

Anf. 99 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Jag inleder lite kort och sedan lämnar jag över till någon av mina medarbetare. Carina Adolfsson Elgestam har helt rätt i att besöksnäringen blir allt viktigare i Sverige. Det är en av Sveriges nya basnäringar, inte minst sett i ljuset av att

160 000 personer jobbar inom besöksnäringen. Det är oerhört många. Den är viktig både för landsbygdsutvecklingen och för turismen i hela landet och för att stärka våra större städer så att de får ett fönster mot omvärlden. Besöksnäringen är en viktig fråga för mig som näringsminister, och då gäller det givetvis att ha en bred politik för den.

När det gäller frågorna om turistmötet skulle jag vilja att någon av mina medarbetare svarade på dem.

Anf. 100 Departementssekreterare HÅKAN HILLEFORS:

När det gäller turistmötet måste jag tyvärr meddela att den handläggare som deltog i det gick på pappaledighet i går, och ersättaren hade inte möjlighet att delta. Det vi vet är att i det nya programförslag för konkurrenskraft och småföretagande som kommissionen lade fram i onsdags finns en del skrivningar om att lägga mer pengar på turistarbetet, därav ställningspunkten beträffande budgetrestriktivitet.

Vi vill veta vad i så fall inte kommer att få pengar, om jag uttrycker det så, i relation till att man lägger pengar på turistarbetet. Dessutom vill vi inte att EU-budgeten ökar genom att man lyfter in pengar till turistsatsningen. Det har varit den hållning vi haft med oss.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Frågan får väl vidareberedas i näringsutskottet. Därmed lägger vi återrapporterna till handlingarna.

Vi går till punkt 6, Programmet för konkurrenskraft och små och medelstora företag.

Anf. 102 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Jag ska fatta mig kort om denna informationspunkt som kommer upp nästa vecka.

På rådsmötet kommer kommissionen att presentera sitt förslag till program för nästa budgetperiod om att stärka konkurrenskraften hos småföretagarna. Förslaget kom den 30 november, som min medarbetare nämnde. Avsikten med programmet är att stärka små och medelstora företag samt bidra med finansiering riktad direkt till dessa. Programmets fokus ska ligga på åtgärder som kan stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företag.

Sverige föreslås välkomna informationen. Vi får säkert anledning att återkomma när vi har studerat kommissionens förslag närmare.

2011/12:15
2 december

Anf. 103 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Det här är en informationspunkt, men mot bakgrund av min förra fråga och den information vi då fick undrar jag var under dessa punkter turismen och besöksnäringen i ett europeiskt perspektiv kan dölja sig. Det kan vara intressant att veta.

Min andra fråga är kopplad till offentlig upphandling. Vi vet att framför allt många småföretag inte orkar med att delta i offentlig upphandling med tanke på att det ligger mycket arbete bakom och det sedan inte är säkert att man får jobbet. Finns det med något om offentlig upphandling och möjliga förbättringar på området?

Anf. 104 JENS HOLM (V):

Det hänvisas till låg moms eller skatteavdrag för hushållsnära tjänster och liknande. Det har vi tidigare anmält avvikande mening mot. Nu är det här en informationspunkt, men jag vill ändå understryka att det är viktigt att inte finansiera sådan verksamhet med skattepengar.

Anf. 105 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Tack för frågorna! Programmet kom, som sagt, i onsdags. Vi håller nu på att titta på de lagförslag som finns däri, och vi kommer att få anledning att återkomma till näringsutskottet och kanske också till EU-nämnden framöver.

Vad gäller offentlig upphandling kan vi i dag säga att det inte finns med i det program som tagits fram. Jag kan givetvis hålla med Carina Adolfsson Elgestam om att just offentlig upphandling är ett viktigt regelverk, inte minst för att det utgör en stor sektor och marknad för många små och medelstora företag.

Oss veterligen finns inte något förslag om avdrag för hushållsnära tjänster med i det program som lades fram i onsdags.

Anf. 106 JENS HOLM (V):

Då kanske jag är felunderrättad, vilket i så fall är mycket bra.

Anf. 107 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Även om det bara är information utgår jag från att man, trots det, kan göra medskick. Eftersom det verkar som om näringsministern och jag är överens vad gäller problematiken med offentlig upphandling hoppas och förutsätter jag att ministern lyfter fram det under informationen.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 9, Flaggskeppsinitiativet om industripolitik.

Anf. 109 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Den 23 september i år var statssekreterare Gunnar Oom i EU-nämnden och informerade om de slutsatser om resurseffektiv ekonomi som antogs på konkurrenskraftsrådet den 29 september. Nu har det polska ordförandeskapet tagit fram rådsslutsatser om det fortsatta arbetet med EU:s industripolitik. Det är svar på ett antal meddelanden som kommissionen presenterat under hösten – ett om vad som hänt sedan industriflaggskeppet lanserades för ett år sedan, ett om internationalisering av små och medelstora företag och två om CSR och sociala företag.

I utkastet till rådsslutsatser lyfter det polska ordförandeskapet fram vikten av konkurrenskraftiga företag för tillväxten samt förslag till olika övergripande åtgärder för att stimulera konkurrenskraft och fortsatt utveckling.

I förhandlingarna har Sverige betonat grön tillväxt. Vi har också betonat omställningen till resurseffektivitet. Dessutom har vi betonat vikten av öppenhet och fri handel. Vi tyckte att industriflaggskeppet, när det kom 2010, var lite för fokuserat på tillverkningsindustrin, men nu i uppföljningen tycker vi att det har fått ett bredare perspektiv, vilket är bra. Vidare har vi i förhandlingarna understrukit att även tjänstesektorn ska finnas med i rådsslutsatserna.

Dessa perspektiv, som vi drivit, har kommit med på ett bra sätt, och vi anser att vi därmed kan ställa oss bakom rådsslutsatserna.

Anf. 110 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Vi har fått information i frågan i utskottet, senast i går. Trots det kommer vi att vidhålla vår sedan tidigare anmälda avvikande mening, som innebär att vi anser att detta ska

bygga på tre ben, alltså att företagare, arbetstagare och konsumenter ska gå hand i hand. Vi hade frågan uppe i går då det fanns en skrivning som kunde tolkas som att det var så regeringen menade, men eftersom vi inte fick det bekräftat vidhåller vi vår avvikande mening, liksom det som är kopplat till basindustrin och branschprogram. Det är känt sedan tidigare vad vi anser om det.

2011/12:15
2 december

Anf. 111 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Jag tackar ministern för redogörelsen.

Min första fråga är: Har vi fått rådsslutsatserna? Jag hittar dem nämligen inte bland mina papper. Vi har en avvikande mening från 2010 – det är snart ettårsjubileum – och den är mycket bra. Jag vill därför följa upp den avvikande meningen, men jag vet faktiskt inte hur den stämmer med de slutsatser som gäller nu. Jag följer upp den för säkerhets skull.

Anf. 112 JENS HOLM (V):

Jag säger precis som Ulf Holm. Jag vill också följa upp vår tidigare avvikande mening. Jag är särskilt oroad över att Sverige driver på så hårt för implementeringen av tjänstedirektivet. Jag vet att det här bara kommer att leda till stora avregleringar och privatiseringar runt om i Europa. Det kan man tycka är bra om man är en sådan politiker, men vi i Vänsterpartiet tycker inte det. Det är väldigt viktigt för oss att vidhålla vår avvikande mening.

Anf. 113 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Jag kommer inte att kommentera de avvikande meningarna. Däremot vill jag säga att det från den svenska regeringens sida har varit viktigt att lyfta fram både långsiktigt hållbar tillväxt och att vi ska vara offensiva i skrivningarna kring konkurrenskraften. Det är också viktigt att framföra betydelsen av frihandel och öppenhet. Sedan länge har Jens Holms parti och regeringen lite olika åsikter vad gäller tjänstedirektivet.

Anf. 114 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag vill för säkerhets skull göra ett förtydligande. Vad gäller tjänstedirektivet delar vi mer eller mindre regeringens uppfattning, men det finns vissa skiljelinjer. Tjänstedirektivet är redan klart för svensk del och i ett visst antal andra länder, dock inte i Tyskland, vilket man kan känna en viss

oro för. Det som vi driver på här och som vi delar regeringens uppfattning om är att tjänstedirektivet ska införas snarast i samtliga medlemsländer. Det har varit vår hållning genom hela resan. Mot bakgrund av det som har framkommit här kan jag känna att det är viktigt att vi markerar det.

Anf. 115 ULF HOLM (MP):

Fick jag något svar på om jag var slarvig med papperen eller om jag har fått underlag?

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Nej, du fick inget svar. Har vi något svar?

Vi har inte fått in förslagen till rådsslutsatser.

Anf. 117 ULF HOLM (MP):

Eftersom jag inte läst förslaget vidhåller vi vår avvikande mening för säkerhets skull.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Kanslichefen får klara ut det här.

Anf. 119 Kanslichef MARGARETA HJORTH:

Vad jag kan se i mina papper har vi inte fått dem. Det är möjligt att ni har skickat in dem och vi inte har skickat ut dem. Något missförstånd har skett.

Anf. 120 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Vi får säkerställa detta under dagen. Från vår sida menar vi att vi har skickat in dem. Vi får kontrollera det under dagen.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Det är ett olycksfall i arbetet.

Anf. 122 JENS HOLM (V):

Det blir svårt att fatta beslut om vi inte har haft förslaget. Jag vet inte hur vi formellt ska gå till väga. Jag kommer ändå att vidhålla vår avvikande mening med tillägget att Sverige inte borde driva på för att tjänstedirektivet ska implementeras. Det fanns inte i vår tidigare avvikande mening, men nu finns det tillägget med.

Vi noterar de avvikande meningar som har framförts. Vi får helt enkelt ha ett skriftligt samråd. Ni får titta på dem och eventuellt återkomma om ni vill ändra eller modifiera de avvikande meningarna. Vad sägs om den tågordningen?

Anf. 124 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Näringsutskottet kunde ta del av rådsslutsatserna genom den information som vi fick i går. Utifrån det perspektivet är det inte något problem från vår sida; vi hade möjlighet att ta del av det då. Men vi vidhåller det som är vår övergripande politik.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Då är det möjligt för Ulf Holm, Jens Holm och Margareta Sandstedt att om de så önskar återkomma, om vi skickar ut det här och har det öppet för skriftligt samråd.

Vi fattar tills vidare beslutet att det finns stöd för regeringens position men med avvikande meningar som upprepas från den 3 december 2010 från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. De är oliklydande. Detta är en definitiv avvikande mening från Socialdemokraterna men mer preliminära avvikande meningar från Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi går till punkt 10, som förefaller vara en tämligen okontroversiell punkt.

Anf. 126 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Detta gäller rådsslutsatser om konsekvensutredningar i rådet. Den 23 september i år var statssekreterare Gunnar Oom i EU-nämnden och informerade om den framstegsrapport som handlade om arbetet med att minska företagens administrativa bördor i EU. Den var uppe på konkurrenskraftsrådet den 29 september.

Nu har det polska ordförandeskapet tagit fram rådsslutsatser om arbetet med konsekvensutredningar i rådet. Rådsslutsatserna lyfter fram vikten av en smart lagstiftning för att nå ekonomisk återhämtning och tillväxt i Europa. De påminner om att rådet vid flera tillfällen förbundit sig att göra konsekvensutredningar på större tillägg till lagförslag från kommissionen.

Rådsslutsatserna lyfter även fram den viktiga roll som kommissionen har i arbetet med konsekvensutredningar och

anmodar kommissionen att fortsätta att utveckla kvaliteten på konsekvensutredningarna samt stärka SME-testet, ett test som görs utifrån små och medelstora företags perspektiv. Sverige har i förhandlingarna betonat att det i dag finns ett politiskt åtagande från rådet att genomföra konsekvensutredningar och att det krävs att det tas steg framåt i arbetet om hur detta ska kunna ske i praktiken.

Sverige har i förhandlingarna även verkat för att få in skrivningar som uppmanar rådet att inom befintliga resurser etablera en funktion för arbetet med konsekvensutredningar, detta i likhet med den funktion som Europaparlamentet beslutat om att inrätta nu vid årsskiftet. Det var något som Sverige tillsammans med ett antal andra länder fick driva ganska hårt i förhandlingarna. Vissa andra medlemsstater ville ha en svagare skrivning om rådets skyldighet att göra konsekvensutredningar, till och med svagare än man haft i tidigare texter. Till slut lyckades vi få en balanserad text som vi kunde acceptera.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 10.

Har statsrådet någonting att säga under Övriga frågor?
Finns det frågor till statsrådet?

Anf. 128 JENS HOLM (V):

Det har kommit en övrig fråga – jag tror att det är punkt x på dagordningen – från Frankrike och några andra länder angående statsstöd och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, tror jag att det står. Jag undrar om Sverige tycker någonting om den skrivelsen och vad den egentligen handlar om.

Anf. 129 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Det kommer att komma information från den franska delegationen. Sju länder – Frankrike, Österrike, Tyskland, Spanien, Nederländerna, Ungern och Luxemburg – har skrivit ett brev till rådet om att de vill ha ett extra möte om kommissionens förslag om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Jag är medveten om att Jens Holms partikollega Jonas Sjöstedt har skrivit en interpellation till mig på det här området. Jag kommer att besvara den under december månad och

då gå in på detta mer konkret. Men inför konkurrenskraftsrådet i början av nästa vecka gäller det information om brevet från de sju EU-medlemsstaterna.

2011/12:15
2 december

Anf. 130 Departementssekreterare GÖRAN GRÉN:

Brevet är helt enkelt föranlett av den process kring vilket detta förslag tas fram. Det är alltså ett förslag som ligger inom ramen för den exklusiva kompetens som kommissionen har vad gäller statsstödsområdet.

Kommissionen har hållit ett så kallad multimöte, till vilket man bjuder in samtliga medlemsstater, liksom för övrigt också Eftastaterna, och där medlemsstaterna har möjlighet att lämna kommentarer muntligt. Detta hade föregåtts av ett skriftligt insändande från samtliga medlemsstater där man lämnat synpunkter på kommissionens förslag. Det är alltså ett paket bestående av fyra delar.

Vid mötet var det rätt entydigt klart att det fanns en ganska bred klick bland medlemsstaterna som var missnöjd med kommissionens arbete. Detta motsvarade inte alls deras förväntningar. De hoppades att man skulle vidga antalet områden, vidga antalet undantag från statsstödsregelverken och höja tröskelvärdena för hur mycket stöd man kan pumpa ut i företagen.

För svenskt vidkommande hade vi efter beredning i Regeringskansliet kommit fram till slutsatsen att vi i varje fall inte skulle stödja och ligga på för ytterligare ett möte, för vi såg inte vad vi för svenskt vidkommande skulle kunna framföra ytterligare jämfört med vad vi redan hade skickat in till kommissionen. Vi såg snarare en risk för att det skulle bli ytterligare diskussioner kring ökade områden och höjda nivåer i förhållande till kommissionens förslag.

Det är alltså Frankrike som ligger bakom hela detta. De vill ha ett ytterligare möte där de ska kunna framföra sina synpunkter. De element som finns i brevet är bara ett axplock av det Tyskland, Frankrike med flera har framfört. Några av de förslag som man lyfter fram skulle vi definitivt kunna hålla med om – inga problem. Vi har också framfört till kommissionen att man inte kan införa regler som mer eller mindre skulle undanta samtliga svenska kommuner från regelverkets tillämpningsområde. Det vore fullständigt oacceptabelt för svenskt vidkommande.

Vi kan inte för svenskt vidkommande acceptera till exempel det som står om att så länge en åtgärd är in house är det okej att strunta i statsstödsregelverket. Om jag ska vara riktigt krass: Det skulle kunna innebära att ett större land i EU som relativt sett har mycket resurser skulle kunna sätta "Aktiebolaget Stor medlemsstat" på samtliga sina verksamheter och sedan vara undantaget statsstödsregelverket. Det tror inte vi skulle gynna svenska företag, svenska exportföretag eller svenska intressen över huvud taget. Det är ett av de inslag som finns med.

Anf. 131 JENS HOLM (V):

Jag skulle bara vilja tacka för det klargörande svaret. Jag ser fram emot interpellationsdebatten.

Anf. 132 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Jag kan instämma i det sistnämnda. Vi hade detta som information i går i näringsutskottet men fick inte lika tydlig information om den frågan.

Men det var inte därför jag begärde ordet, utan det var för punkt t under Övriga frågor. Det handlar om kemikalielagstiftningen och den översyn som man håller på att göra. Det finns saker i den svenska ståndpunkten som känns angelägna. Det kan misstänkas att den tjeckiska delegationen har förslag på ändringar i kemikalielagstiftningen. Egentligen är frågan vad det är man avser, vad det är som finns i denna och vad det mer tydligt är som regeringen är tveksam till och som finns i den svenska ståndpunkten. Det kan misstänkas att man vill ha förenklingar för företagen vad gäller kemikalier och sådant som är kopplat till utsläpp och annat.

Jag ställde den frågan i går i näringsutskottet, men tyvärr fanns inte informationen då. Därför upprepar jag frågan. Man lovade att man skulle veta till i dag, kan jag säga till herr ordföranden.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Nu ska vi ju "djupa" i sakfrågorna i utskotten.

Anf. 134 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C):

Herr ordförande! Jag inleder lite kort och låter sedan min medarbetare Tomas följa upp det hela. Från svensk sida anser vi att problemanalysen i Tjeckiens non-paper brister i helhetssyn genom att exempelvis de fördelar som finns för

konkurrenskraft, inre marknad och innovation inte tas upp. Mer detaljerade synpunkter på vad som är viktigt vid den översyn som kommer att göras av Reach finns i den rapport som Sverige lämnade i juni 2010 inför översynen av Reach.

Detta är ett pågående arbete. Kemikalielagstiftningen är komplex och berör både miljörådet och konkurrenskraftsrådet, både miljöstyrning och konkurrenskraft. Det kommer att göras en översyn under nästa år, och där kommer Sverige att vara aktivt.

Anf. 135 Departementssekreterare TOMAS GÄRD-STRÖM:

Frågan var vad detta innehåller. Huvuddelen i det tjeckiska inspelet är faktiskt en problembeskrivning där man lyfter fram de problem som man från tjeckisk sida ser för europeisk kemiindustris konkurrenskraft. Man pekar på att vissa delar i Reach respektive den ekonomiska situationen skulle ha kunnat bidra till det.

Det ger alltså inte så mycket mer ledning när det gäller vad man vill förändra i Reach. Sådant man nämner att man vill förändra rent materiellt i lagstiftningen är bland annat vissa delar i tillståndsdelen för Reach. Där pekar man på problemet med att tillståndspproceduren i Reach skulle kunna innebära ett förbud för europeiska tillverkare att använda vissa ämnen medan importerade varor fortsatt tillåts innehålla dessa ämnen. Det finns procedurer inom Reach för att hantera detta också, men man uttrycker en oro för att de inte skulle komma till användning.

Sammantaget är det alltså en problembeskrivning som görs, och det framgår inte riktigt vad tjeckerna konkret vill ändra i den materiella lagstiftningen.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Därmed tror jag att vi är färdiga med näringsministern för i dag.

Ni har fått utdelat det som saknades. Vill ni att vi ska gå till beslut nu kan vi göra det, annars avvaktar vi och tar ett skriftligt samråd.

Anf. 137 ULF HOLM (MP):

Vi måste hinna läsa det.

2011/12:15
2 december

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Ja, just det.

Då tackar vi Annie Lööf med medarbetare så mycket för i dag.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Mycket välkomna, Ewa Björling med medarbetare!

Det finns inga A-punkter. Det finns en återrapport från ett möte den 29–30 september. Det var ju ett tag sedan. Vill Ewa Björling inleda?

Anf. 140 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Vid mötet den 29 september om inre marknaden diskuterades bland annat kommissionens standardiseringspaket. Alla medlemsstater var överens om att standarder är ett viktigt verktyg för att stärka den inre marknaden, konkurrenskraften och tillväxten. Kommissionen var belåten över rådets starka stöd och välkomnade att det inkommande danska ordförandeskapet avser avsluta förhandlingarna under sitt ordförandeskap.

Rådet diskuterade sedan det polska ordförandeskapets reviderade förslag till avtal om patentdomstol och uttalade sitt stöd för att arbetet ska fortsätta i samma riktning. Jag återkommer till den frågan senare här.

Vad gäller de övriga punkterna informerade kommissionen bland annat om forumet för den inre marknaden och resultattavlan för den inre marknaden. I övrigt hänvisar jag till den skriftliga rapporten från mötet i september.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Då går vi över till dagens lista. Jag föreslår att vi tar punkterna 3 och 4 i ett sammanhang, för de handlar båda om patentfrågan. Är det okej, eller vill statsrådet dela upp det på något sätt?

Anf. 142 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Vi kan ta punkterna 3 och 4 i ett sammanhang.

Som ni vet kom rådet den 27 juni överens om en allmän inriktning på förslagen till genomförande av fördjupat samarbete för att skapa enhetligt patentskydd. Under hösten har förhandlingar förts för att nå en överenskommelse mellan rådet och parlamentet om de båda förordningarna. Förhandlingarna har varit framgångsrika, och förhoppningsvis kan en överenskommelse bekräftas i KKR nu på måndag. Den förväntade överenskommelsen innebär att vissa ändringar görs i förordningarna. Bland annat kommer ikraftträdandebestämmelsen att ändras, så att det enhetliga patentskyddet kan erbjudas innan alla 25 medlemsstater har tillträtt avtalet om den enhetliga patentdomstolen.

Den enhetliga patentdomstolen är som ni vet en nödvändig förutsättning för att patentskyddet ska fungera. På det här sättet kommer det att vara möjligt att få ett enhetligt patentskydd tidigare än vad som annars skulle vara möjligt.

Det har varit viktigt för Europaparlamentet att ytterligare betona vikten av detta för små och medelstora företag. Det har bland annat lett till att förordningen nu öppnar för att sådana företag ska kunna gynnas av en lägre avgiftsnivå.

Sverige stöder en överenskommelse med KKR. Om detta går i lås innebär det att vi kan se fram emot ett formellt antagande under våren.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkterna 3 och 4.

Ska vi ta punkten om domstolen? Sakligt sett hänger de ju ihop. Det är punkt 8 under Icke lagstiftande verksamhet.

Anf. 144 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! En enhetlig patentdomstol är viktig eftersom den också kommer att innebära bättre möjligheter för svenska företag att söka sig utanför sin hemmamarknad. Jag är väldigt glad över att kunna säga att vi nu står inför den slutliga överenskommelsen om avtalet om enhetlig patentdomstol. Det polska ordförandeskapet vill nå en politisk överenskommelse om hela domstolsfrågan, inklusive hela avtalstexten och placeringsfrågan.

Regeringen stöder ordförandeskapets målsättning att nå en sådan överenskommelse och stöder inriktningen på ordförandeskapets förslag. En sådan överenskommelse skulle

verkligen innebära ett genombrott. Tillsammans med överenskommelsen om det enhetliga patentskyddet innebär det att vi är överens om hela patentpaketet. Om ordförandeskapet lyckas med detta planeras en diplomatkonferens eller motsvarande i Warszawa den 22 december i syfte att manifesteras enighet om avtalstexten.

Till grund för en överenskommelse har ordförandeskapet lämnat kompromissförslag i centrala frågor. Vi accepterar ordförandeskapets kompromissförslag om att medlemsstaterna bör bidra till finansieringen av inrättandet av domstolens avdelningar.

Det är viktigt att det inte dröjer alltför länge innan domstolen blir verksam. Därför välkomnar vi också att avtalet ska kunna träda i kraft innan alla 25 medlemsstater har tillträtt. Det är särskilt viktigt för oss att avgifterna för patentdomstolen inte kommer att bli alltför höga. Vi anser att förslaget innehåller tillräckliga garantier för det. Det innebär också bland annat att avgifterna ska vara högre för tvister om högt värderade patent.

Regeringen ställer sig också positiv till att en deklaration lämnas om att medlemsstaterna bör förbereda ikraftträdandet av patentdomstolen.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna under punkt 8.

Då går vi tillbaka till punkt 5 som gäller förslag om sammankoppling av centrala register med mera.

Anf. 146 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande. När kommissionen i februari presenterade sitt direktivförslag ville man huvudsakligen åstadkomma två olika saker. Först och främst ville man se till att registren på ett mer effektivt sätt skulle kunna utbyta information med varandra på elektronisk väg, till exempel vid gränsoverskridande fusioner.

Informationsutbytet beträffande filialer är ett annat område som också behöver förbättras. På vissa håll är det nämligen vanligt att företagare startar bolag i ett land och sedan driver verksamheten i sitt hemland i filialform. Om bolaget senare avregistreras går i dag ingen information om detta till det register som har registrerat filialen. Det förekommer då

att filialen fortsätter att agera trots att den rent rättsligt har upphört att existera i och med att bolaget har avregistrerats.

Om möjligheten till utbyte av information var den ena anledningen till direktivförslaget var det andra syftet att skapa en europeisk sökmotor som var och en skulle kunna använda sig av för att få tillgång till information om bolag i andra länder.

I och med att handeln över gränserna ökar, ökar också behovet av information. Det är inte helt orimligt att tänka sig att en svensk företagare som ska göra affärer med ett spanskt bolag gärna vill kunna kontrollera vad det är för bolag, vilka som företräder det med mera innan han eller hon skriver på ett avtal med det företaget.

För svensk del är det mesta av detta inget nytt. Bolagsverket, som ansvarar för det svenska registret, samarbetar redan sedan länge med de flesta företagsregister inom EES genom EBR, European Business Register. Genom EBR kan användare söka information i de olika registren utan att behöva logga in i varje nationellt register.

Sverige har också varit aktivt när det gäller att utarbeta tekniska lösningar för att registren på ett effektivt sätt ska kunna utbyta information med varandra. Regeringen har redan från början välkomnat att alla medlemsstater ansluts till ett system där användare lätt och på sitt eget språk kan söka information i de olika registren. Det är inget nytt utan något som vi har jobbat med länge.

Under vårens och höstens förhandlingar har vi varit måna om att bevaka flera frågor som vi bedömer som viktiga för oss. Det har till exempel rört sig om att inte lägga på bolagen någon ytterligare skyldighet att lämna uppgifter till de olika registren utöver det som finns redan i dag. En annan fråga som vi har bevakat är att det krav som direktivet ställer på skyndsam handläggning hos registreringsmyndigheten inte lägger hinder i vägen för den svenska modellen, där företaget bara behöver vända sig till en instans med sin anmälan, nämligen Bolagsverket. Vi värnar om detta inte bara för att det förenklar för företagen utan också för att det säkerställer att uppgifterna i registret är korrekta.

Sammanfattningsvis menar regeringen att det kompromissförslag som nu har lagts fram tillmötesgår de krav som vi har fört fram under förhandlingarna, och därför bör vi kunna stödja det.

Vi har ingen annan uppfattning än regeringen i den här frågan.

Det här registret är ju mer en form av kontrollregister för att man ska få tillgång till information. Jag vet ju att det i dag i Sverige finns svenska företag som säljer både varor och tjänster, framför allt varor, via Internet. Låt oss säga att man säljer skjortor. Om man då säljer till andra länder måste man etablera sig också i de länderna för att tjänsten ska kunna fungera. Det som vi nu inför, innebär det någon lösning för den typen av företag i Sverige som sysslar med e-handel eller inte?

Anf. 148 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Det som Carina Adolfsson Elgestam tar upp gäller e-handel. Den frågan är inte medtagen här, utan det är ett annat område.

Jag är fullt medveten om problemet, och jag kan berätta att vi har haft en hearing med svenska e-handelsföretag för att höra vilka problem man ser i dag när man vill verka inom EU. Eftersom frågorna är uppdelade på olika departement kommer vi att samla flera statsråd för att se vad vi kan göra från svensk sida. Det är även en fråga som vi försöker driva på i EU för att få bättre fungerande e-handel både för företagare och för konsumenter. Men jag tror inte att frågan är införlivad här.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Det låter som att det är en fråga för näringsutskottet att eventuellt återkomma till.

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens position under punkt 5.

Punkt 8 har vi klarat av.

Vi går till punkt 11 som gäller inre marknadsforumet. Slutsatsen ligger på bordet.

Anf. 150 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Det är viktigt att EU:s samtliga 27 medlemsstater tar gemensamma krafttag för att öka tillväxten och stärka den inre marknaden, särskilt i ljuset av krisen. Därför välkomnar vi det polska ordförandeskapets arbete och engagemang med att fokusera på tillväxtfrämjande åtgärder på

inre marknaden, bland annat genom att arrangera forum för den inre marknaden.

Forumet arrangerades den 3–4 oktober av det polska ordförandeskapet, Europaparlamentet och kommissionen. Syftet var att sammanföra medborgare, företag och myndigheter för att identifiera den inre marknadens hinder och utmaningar. Ledamöter från nationella parlament deltog också.

Man diskuterade åtta olika frågor som alla är viktiga för att utveckla och stärka den inre marknaden. Det handlade om yrkeskort alternativt tvistlösning, kontaktpunkter för tjänster, e-handel, utstationering, offentlig upphandling, medborgarnas behov av ökad information och slutligen genomförande av inre marknadens regelverk.

Regeringen välkomnar utkastet till rådsslutsatser och anser att det är väl balanserat och i huvudsak ligger väl i linje med svenska ståndpunkter.

Anf. 151 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 11.

Punkt 12 handlar om tullsamarbete med de östra grannländerna.

Anf. 152 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Det polska ordförandeskapet har tagit fram rådsslutsatser om tullsamarbete med de östra grannländerna. Slutsatserna kommer att behandlas som en så kallad falsk B-punkt på KKR den 5 december. Någon längre eller mer detaljerad diskussion förväntas inte äga rum. EU:s engagemang i regionen är stort. Regeringen stöder aktivt det engagemang som bland annat kan återfinnas i det östliga partnerskapet.

I slutsatserna lyfter man fram behovet av att utveckla smidiga och säkra handelsvägar, riskhantering, insatser mot bedrägerier och en modernisering av tullväsendet i regionen. Sverige har i förhandlingarna om de nu aktuella rådsslutsatserna lämnat stöd till ordförandeskapet utan att ge avkall på svenska käpphästar såsom att det ska vara enkla och rationella tulllösningar för europeiskt näringsliv.

Sverige kan ställa sig bakom ordförandeskapets förslag. Slutsatserna är kanske något mångordiga, kan man säga, men relativt balanserade.

Anf. 154 Kanslichef MARGARETA HJORTH:

Vi håller på att kopiera upp dem. Det har skett något missförstånd under veckan. Tyvärr har det blivit så.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:

Vi får göra så att vi tar ett skriftligt samråd som blir den definitiva slutpunkten för frågan.

Anf. 156 JENS HOLM (V):

Inom ramen för det östliga partnerskapet ingår att man ska sluta så kallade återtagandeavtal med de länder som ingår där. Det innebär lite förenklat att det ska vara lättare att skicka tillbaka till exempel asylsökande som kommer till Sverige om de inte har grund för det.

Jag tycker att det borde vara en viktig hållning att Sverige motsätter sig att EU sluter sådana avtal med länder som Vitryssland och en del andra.

Eftersom vi inte har sett slutsatserna undrar jag om återtagandeavtalen finns inom ramen för detta. Eller är det bara ett tullsamarbete?

Anf. 157 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Om inte alla har fått slutsatserna kanske jag kort ska nämna vilka länder det gäller och lite grann mer om vad detta innehåller – som svar på Jens Holms fråga.

De länder som avses är Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Kazakstan, Moldavien, Ryssland, Ukraina och Vitryssland. Det handlar alltså om ett tullsamarbete.

Vad som händer rent praktiskt efter det att rådsslutsatser har antagits är att Europeiska kommissionen förväntas arbeta tillsammans med de berörda länderna enligt devisen more for more. Dessa länder uppmuntras att tillnärma sin lagstiftning och sina procedurer till EU:s gemensamma tullagstiftning. Det är också just vad det handlar om. Det som Jens Holm talar om ligger helt utanför detta arbete.

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Jag tittar på slutsatserna som vi nu fått på bordet, och de förefaller mig tämligen okontroversiella.

Jag ställer frågan om vi kan gå till beslut på grundval av detta trots att vi fått slutsatserna utdelade alltför sent.

Anf. 159 JENS HOLM (V):

Det kan jag nog gå med på. Låt mig bara fråga vad det som står på s. 4 om snabbfiler som ska inrättas innebär. Det står att man ska stärka samordningen vid gränserna bland annat genom att snabbfiler inrättas. Det är den näst sista punkten.

Anf. 160 Kanslirådet MATHIAS GRÖNLUND:

Med detta avser man att de operatörer och ekonomiska aktörer som är auktoriserade eller godkända genom att lämna information i förväg ska kunna få en snabbare tullbehandling vid den östra gränsen. Det handlar alltså om export från EU till dessa länder. Den information man lämnar är den information man lämnar i sin tulldeklaration, men man gör det i förväg. Därmed ska tullhanteringen och klareringen vid den östra gränsen snabbas upp.

Anf. 161 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S):

Det är inga problem för oss att ställa oss bakom detta. Om man kopplar det till Ryssland och de WTO-förhandlingar som hålls inom de närmaste veckorna går det hand i hand på ett eller annat sätt. Det är alltså helt okej från vår sida.

Anf. 162 ORDFÖRANDEN:

Är vi då beredda att gå till beslut? Ja.

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 12.

Vi går till punkten Övriga frågor. Vill statsrådet ta upp någon övrig fråga?

Anf. 163 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Jag tycker att nämnden får avgöra det.

Anf. 164 ORDFÖRANDEN:

Det var en klok ståndpunkt. Vi tackar för informationen under Övriga frågor, som då inte var så mycket information.

Anf. 165 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Låt mig bara säga någonting innan jag går. Först och främst önskar jag er en trevlig helg. Jag hop-

pas att det nu på måndag ska vara sista gången vi diskuterar patentpaketet. Naturligtvis ska man aldrig lova för mycket, men jag säger att jag hoppas. Jag tycker att det vore ett fantastiskt steg för små och medelstora företag i hela Europa.

2011/12:15

2 december

Anf. 166 ORDFÖRANDEN:

I så fall får ni fira ordentligt på departementet.

Vi tackar statsrådet med medarbetare för i dag.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	2
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	3
Anf. 8 MARIE GRANLUND (S)	5
Anf. 9 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	5
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 11 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	5
Anf. 12 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	7
Anf. 13 MARIE GRANLUND (S)	7
Anf. 14 BO BERNHARDSSON (S).....	8
Anf. 15 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	8
Anf. 16 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	9
Anf. 17 ULF HOLM (MP).....	9
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 19 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	10
Anf. 20 Statssekreterare JOHANNA LYBECK LILJA	11
Anf. 21 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	11
Anf. 22 JENS HOLM (V)	11
Anf. 23 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	12
Anf. 24 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	12
Anf. 25 MARIE GRANLUND (S)	12
Anf. 26 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	12
Anf. 27 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	13
Anf. 28 JENS HOLM (V)	13
Anf. 29 MARIE GRANLUND (S)	13
Anf. 30 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	14
Anf. 31 MARIE GRANLUND (S)	14
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 33 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP).....	15

Anf. 34	ORDFÖRANDEN.....	15	2011/12:15
Anf. 35	JENS HOLM (V).....	15	2 december
Anf. 36	ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 37	MARIE GRANLUND (S).....	15	
Anf. 38	ORDFÖRANDEN.....	15	
Anf. 39	JENS HOLM (V).....	15	
Anf. 40	ULF HOLM (MP)	16	
Anf. 41	MARIE GRANLUND (S).....	16	
Anf. 42	ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 43	JENS HOLM (V).....	16	
Anf. 44	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	16	
Anf. 45	ORDFÖRANDEN.....	16	
Anf. 46	ULF HOLM (MP)	16	
Anf. 47	JENS HOLM (V).....	17	
Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 49	BO BERNHARDSSON (S)	17	
Anf. 50	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 51	JENS HOLM (V).....	17	
Anf. 52	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 53	MARIE GRANLUND (S).....	17	
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 55	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	17	
Anf. 56	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 57	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	18	
Anf. 58	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 59	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	18	
Anf. 60	ORDFÖRANDEN.....	19	
2 §	Konkurrenskraft (forskning och rymdfrågor).....	20	
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 62	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	20	
Anf. 63	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 64	Statssekreterare PETER HONETH	20	
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 66	Statssekreterare PETER HONETH	20	
Anf. 67	ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 68	Statssekreterare PETER HONETH	21	
Anf. 69	ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 70	JENS HOLM (V).....	21	
Anf. 71	Statssekreterare PETER HONETH	21	
Anf. 72	THOMAS STRAND (S)	21	
Anf. 73	Statssekreterare PETER HONETH	22	
Anf. 74	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	22	

Anf. 75	ULF HOLM (MP).....	22
Anf. 76	Statssekreterare PETER HONETH.....	22
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 78	Statssekreterare PETER HONETH.....	22
Anf. 79	Departementssekreterare MARIJA MILIVOJEVIC	22
Anf. 80	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 81	Statssekreterare PETER HONETH.....	23
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 83	Statssekreterare PETER HONETH.....	23
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 85	Statssekreterare PETER HONETH.....	23
Anf. 86	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 87	Statssekreterare PETER HONETH.....	24
Anf. 88	JENS HOLM (V)	24
Anf. 89	THOMAS STRAND (S).....	24
Anf. 90	Statssekreterare PETER HONETH.....	24
Anf. 91	ULF HOLM (MP).....	24
Anf. 92	Statssekreterare PETER HONETH.....	24
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	25
Anf. 94	Statssekreterare PETER HONETH.....	25
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	25
3 §	Konkurrenskraft (industri)	26
Anf. 96	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 97	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	26
Anf. 98	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	27
Anf. 99	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	27
Anf. 100	Departementssekreterare HÅKAN HILLEFORS	27
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 102	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	28
Anf. 103	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	28
Anf. 104	JENS HOLM (V)	28
Anf. 105	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	28
Anf. 106	JENS HOLM (V)	28
Anf. 107	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	28
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 109	Näringsminister ANNIE LÖÖF (C).....	29

Anf. 110 CARINA ADOLFSSON	
ELGESTAM (S).....	29
Anf. 111 ULF HOLM (MP)	29
Anf. 112 JENS HOLM (V).....	30
Anf. 113 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	30
Anf. 114 CARINA ADOLFSSON	
ELGESTAM (S).....	30
Anf. 115 ULF HOLM (MP)	30
Anf. 116 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 117 ULF HOLM (MP)	30
Anf. 118 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 119 Kanslichef MARGARETA HJORTH	30
Anf. 120 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	31
Anf. 121 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 122 JENS HOLM (V).....	31
Anf. 123 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 124 CARINA ADOLFSSON	
ELGESTAM (S).....	31
Anf. 125 ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 126 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	31
Anf. 127 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 128 JENS HOLM (V).....	32
Anf. 129 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	32
Anf. 130 Departementssekreterare GÖRAN	
GRÉN	32
Anf. 131 JENS HOLM (V).....	33
Anf. 132 CARINA ADOLFSSON	
ELGESTAM (S).....	33
Anf. 133 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 134 Näringsminister ANNIE LÖÖF (C)	34
Anf. 135 Departementssekreterare TOMAS	
GÄRDSTRÖM	34
Anf. 136 ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 137 ULF HOLM (MP)	34
Anf. 138 ORDFÖRANDEN.....	34
4 § Konkurrenskraft (inre marknad).....	36
Anf. 139 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 140 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	36
Anf. 141 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 142 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	36
Anf. 143 ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 144 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	37

Anf. 145	ORDFÖRANDEN	37
Anf. 146	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	38
Anf. 147	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	38
Anf. 148	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	39
Anf. 149	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 150	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	39
Anf. 151	ORDFÖRANDEN	39
Anf. 152	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	40
Anf. 153	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 154	Kanslichef MARGARETA HJORTH.....	40
Anf. 155	ORDFÖRANDEN	40
Anf. 156	JENS HOLM (V)	40
Anf. 157	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	40
Anf. 158	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 159	JENS HOLM (V)	41
Anf. 160	Kanslirådet MATHIAS GRÖNLUND	41
Anf. 161	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (S).....	41
Anf. 162	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 163	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	41
Anf. 164	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 165	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	41
Anf. 166	ORDFÖRANDEN	42